

A. M. N. MUSEUM
NYILV. SZÁM. 12345

A MAGYAR ASSZONY

Boldog vakáció

ALAPITOTTA: BERTA ILONA. SZERKESZTI: AMBRÓZY MIGAZZI LAJOSNÉ GRÓFNÉ

A FŐVÁROSI KÉPTÁR ÚJ SZERZEMÉNYEI

Karlovsky Bertalan: Női
arckép

Kosztá József: Önarckép

Ferenczy Károly: Kődobálók

Borbereki Kovács Zoltán: Tehenes
pásztorfiú

Benczur Gyula: Mátyás fogadja a pápa követét

A Magyar Asszony előfizetési ára egész évre 9 P 60 fill. negyed évre 2 P 40 fill. egy hónapra 80 fill.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Bücsúztató

Tormay Cecile emlékének

Tavaszi vívott a téllel bösz esatát —
A Mátra ormain feküdt a fáradt hó
Kimult lepleiben, remény sítta el magát.
Felesendült már az első biztató.

Tenálad jártam fenn — tűz asszonya.
Távolba néző magyar ormokon —
Tavaszbán égő élted alkonya,
Megesőkolt engem — izzó homlokom.

Lázongó lelkemen nyugalmad elpihent:
Háborgó nagy tavon a naplemente.
Aztán egy napon tüzeleked elment —
Emléke magóat bennem elhintette.

Örök elült, szellő elesendesült,
Simítja erdők ifjú lombjait:
S a völgyekben a béke elterült:
És valaki egy virágot szakít.

Leteszi-e, ahol Te most pihensz?
Ahol tüzek alusszák álmukat —
Ahol egy asszony örök útra ment,
Megállt szíve jelölt nekünk utat —

A vágyam kéklő távolokba néz,
Hol széd üzen emlékeim között.
Az erdön minden fa Téged idéz;
Egy asszonyhang szivemben kikötött.

1939 május 11.

Dr. vitéz József Ferenc főherceg

A külföld légoltalma

Rovatvezető:

Dr. csiksomlyói Csiky Jánosné

Írta — és 1939. évi április hó 28-án előadta — a Budapesti Tiszti Kaszinóban BARTÓFFY MIKLÓS ny. tábornok neje.

Valahányszor a légoltalom, mely nálunk bizony még gyermekcipőben jár, — szobakerül — ilyen kijelentések hangzanak el: Légoltalmi Liga, hat ez mire való? Övohely nélküli, gázálarc nélküli, sőhivatal kettő — így a közönség! Mi pedig a légoltalom hívei — hogy ne mondjam megszállottjai lesújtás nézünk egymásra és úgy érezzük a közönség ilyen nagymérvű megmértésével szemben tehetetlenek vagyunk! Sietek — leszögezni, hogy egyikünknek sincs igaza: sem a közönségnek, mely nem akar hinni, nem akarja megerteni az idők intó szavát, sem nekünk, akik megtorpanunk a közöny minduntalan élénk tornyosuló hullámai elöl. És nincs igazuk a — minden hazai kákan csomót keresőknek sem, mikor eként sópánkodnak: persze nálunk semmi iránt nincsen érdeklődés, nincsen lelkesedés külföldön egészen másként áll a helyzet. Ott légoltalommal ébred, légoltalommal álmodik a népesség apraja-nagyja. Tartozom az igazságnak kijelenteni azt, hogy nem egészen van így, főként pedig nem volt így külföldön sem, ahol éppen úgy megvoltak a kezdet nehézségei, mint most nálunk.

A különbség, a mérhetetlen nagy különbség csak abban van, hogy ott sok évvel ezelőtt láttak munkához, míg a hazai légoltalom alig másfél éves multra tekinthet vissza. Ennek előnye viszont az, hogy külföldi tapasztalatokra építhette munkatervét és miként a példabeszéd bölcsse: a más kárán tanulhatott.

Nem akarom kedves hallgatóság türelmét statisztikai adatokkal, meg hőimi csillagászati számok felsorolásával próbára tenni. Tudom magamról, ez elalmosítólag hat és én azt tartom, a hét főbűnön kívül, melyeket az egyház ismer, van még egy, mondjuk mellékbűn, melyre nincs bűnbocsánat: éspedig az, ha felebarátainkat, akik nekünk semmit sem vétettek üntatjuk! Ezért, noha kedves titkárnőnk 40 perces előadást parancsolt rám, én igyekszem mondanivalóimat rövidebbre fogni, lehetőleg kevés számszerű adattal, remélve, hogy így is sikerülmi fog némi áttekintést nyújtani a *külföldi légoltalmról* különös tekintettel a nők szerepére.

Csodálatos tény, hogy a legrégibbs és legerősebb légoltalmi szervezet *Lengyelországé*, mely a háború befejezése után (az ő háborújuk ugyanis, — élet-halálharcuk az ősszal meg 1920-ban is tartott) — tizenhat évvel ezelőtt alakult meg, társadalmi alapon. Amint akkori feljegyzésekből kiviláglik, a közönség igen kelletlenül fogadta a mozgalmat, ünta már a hosszú háborút és annak elmúltává meg gondolni sem akart az esetleg újra eljövendőre. Így kezdődött a társadalom teljes részvétele mellett és ma, — jellemző a lenyelek ellenállhatatlan lendületére, több mint három millió lekes tagja van, ami havi 1/2 millió zloti tagdíjat jelent. A megrendezett Liga-hétén pedig — többek között vasuti, színházi, mozijegyek csekély megadóztatásával, körülbelül három millió zloti jut a Liga

céljaira, melyeket így fényesen meg tud oldani. Így feleltette a világ első légoltalmi főiskoláját Varsóban, két millió zloti költséggel az állam által adományozott húszezer négyzetfő területen.

Jelszavuk ez: *együségben és jegelemben van az erő.*

Idősorrendben *Finn-oroszág* következik, melynek légoltalma tizenegy éves. Rövid egymásutánban szervezkedik ezután, a tőlünk úgy térben, mint érdekkörben többé kevésbé távoleső országok egész sora, úgymint *Dánia, Lett-oroszág, Hollandia, Svédország*, melynek Gusztáv svéd király jelenlétével megtartott légoltalmi gyakorlatát a következőkben bemutatjuk. (Rövid film.)

Belgium 1931-ben alakította meg a Légoltalmi Ligát, melyet az állam messzemenőleg támogat. A Liga tagjai 25%o-os kedvezményben részesülnek, vasut, színház, mozi, áruházakban, ami az összes propaganda eszközök közül a leghatásosabbnak bizonyult.

Svédcben ugyancsak 1931-ben alakult és rendkívüli nagy súlyt helyez a nők légoltalmi munkájára, különös tekintettel a betegápolásra. Születet nélküli tartja Vörös Kereszt tanfolyamait, hogy lehetőleg minden nő képes legyen sebesültek ellátására és gondozására.

Franciaország légoltalma, társadalmi alapon 1932-ben szervezkedik, mert a hatóság légoltalom, mely mindjárt a háború után kezdte működését nem vált be és a tulajdonképeni fejlődés csak a társadalom bevonásával vett lendület. Itt a főszűlty, a városok lehető legnagyobb mértékben való kiürítésére helyezik. A részletesen kidolgozott terv szerint Párisból minden gyermek és a nők nagyrésze, akiket hivatásuk nem köt oda kilakoltatandók, ami körülbelül 3 millió személyt jelent, mégpedig akár kényszer útján is Páris környékére, onnét pedig messzebb vidékre. Pl. egy Párisól 32 km-re fekvő Rambouillet nevű hétezer lakosú kis várost, tizenkétezer menekült ellátására köteleznek háború esetére. Helyenként vonakodnak ugyan a községek, de adott esetben ez tárgytalan, mert a vezetéség katonai szolgálataira bevonul és engedelmességel tartozik. Akik a tervet kidolgozták, hét napra tervezik a kiürítést, amikor is Párisból sugár alakban futó, e célra épült tizenegy autóút, Páris valamennyi autóbusza és autója áll rendelkezésre.

A meglehetősen néptelenné vált várost, egy tizezer tagú segély tüzoltócsapat, a rendes tüzoltósággal és női önkéntes tüzoltó-csappal biztosítaná. A lakoságnak ezzel a „fellazításával” egyrészt az élelmezés nehézségeit akarják leküzdeni, másrészt gyermekek, öregek és betegek idegrendszerét a légítamadások okozta pánik borzalmaiktól megkímélik.

Mintogy Franciaország külön államtitkárt nevezett ki a légoltalmi problémák megoldására, tervének kivitele aligha fog akadályokba ütközni.

(Folyt. köv.)

Tormay Cecile Bujdosó könyvéből

A szerzekedés legelső napjairól

1918 december 3.

... Tudtuk, hogy eljött az óra, ki kell hívunk csukott ajtaik mögül az asszonyokat. A magyar törtériban olykor hosszú évtizedekre eltűntek az asszonyok, — nem látszottak. A jogaikért nem kellett küzdeniök, mert nincs törvénykönyve a világnak, mely az asszonyok jogát jobban megvérdte volna, még a legsötétebb századokban is, mint a mienk. Csendben élhettek és ilyenkor a háttérben csak víziószzerűen suhant el egy-egy szép, keskenyvágású magyar nő arc a tűzhely enyhé fényénél. Ezek voltak Magyarország boldog napjai. De ha égett itt a föld és a szerencsétlenség aratott, akkor mindig ott volt legelő a magyar asszony. Nagyobb szenvedés sohasem érte a mi országunkat, mint most, tudtuk hát mindannyian, akik együtt voltunk, hogyha hími fogjuk hazánk asszonyait, jönni fognak ök és el fogják vetni a nemzeti ellenforradalom csóráját. Nem gyűléseken, nem is a piacon, hanem otthon, háborútól kimerült férjauk ilékében, akik ma még csüggedtek, de holnapra majd nem merik már meghazudtolni az asszonyokat, akik hisznek a bátorságukban. . .

*

Újszerű lázas napok következtek ezután. Felrztam magamat a szibbadi kétségbeesésből, olyamien csak béna szenvedője voltam az eseményeknek. Eddig, mint a nyomorékok, akiket mozdulatlanú tesz a betegség, hosszasan mindennek utána pillantottam, ami a szemhatáromba került, most egyszerre szereplője lettem a hálós komor tragédiának és nem volt többé időm a részleteket figyelni.

*

... Mint az első keresztények, hol itt, hol ott összegyűltek az asszonyok. Kicsiny bérlakásokon, palotatermeken, iskolaszabákon vándoroltam át. Sötét utcákon, barátságatlan sikátorok homályában ballagtam egymagamban szélben és hóban nap-nap után. Az asszonyok megértettek. A kimerültségnek és meghunyászkodásnak ebben a szomorú korszakában megható elszánás és bátorság élt az ö lelkiükben. Jóformán kivétel nélkül alárták az iverimet, akik nem irták alá, azoknak a — férjük tiltotta meg. Közöttük nem létezett a: „Végünk van, hiában minden“ szörnyű lemondása. Tiszteletet és hálát éreztem irántuk.

*

Mi asszonyok, már sokan vagyunk, akik ösz-

szetartunk. Tegnap a Tüzoltó-utcában gyűlt egybe egy kis tábor, holnap a Duna tulsó partján, aztán a Balaton-utcában, össze-vissza mindenütt. És én beszélek az asszonyoknak, elmondom nekik, hogy egy triangulus a mi várunk, melynek három kiugró bástyája: a hazánk, a hitünk, a családuk. Ezt a három bástyát fenyegeti a zsidó szocialista kommunizmus. Mire ök rohamra mennek, meg kell erősíteniük a lelkiüket, hogy a szörnyű offenzíva összeomlójék. Az emberiség legnagyobb vesztese az asszony lesz, ha elvesz a harc és győz a kommunista kiáltvány, mely nőközöséget hirdet a szétrúgott családú tűzhely felett és megtagadja az Istent és hazát.

Nagy Péter végrendelete a szláv világaluralom programja. A rabbinusok fiának: Karl Marxnak eredeti nevén: Mardochajnak kommunista kiáltványa pedig a zsidó világaluralom programja. Ha megalóslu, elpusztul Magyarország és utána az emberiség kultúrája.

Mikor mi a boldogtalan szttépet Magyarországon földjén küzdünk nemcsak magunkért, hanem a világ minden keresztény asszonyáért harcolunk. Ök nem tudják ezt és nem segítenek és engedik, hogy hazájuk hatalmasai tönkre tegyenek. De majd valamikor talán eljön az idő.

Akik a szavaimat hallották, megértettek. És sokan felajánlották munkájukat. Pedig most már veszedelmet jelent ez a felajánlás. Nem egyszer észrevettem, hogy kémkedő lépések követnek az utcán. Lesekedve jöttek mögöttem, megálltak, ha megálltam, és újra jöttek. Kisértek felfelé a sötét lépcsőházakban és ha egy-egy ajtón befordulva visszánéztem, valaki állt, mindig lapult a homályban és figyelte.

Ma délután nálam gyűltek össe az asszonyok. Percelné Kozma Flóra is ott volt és megígérte, hogy a protestáns női társadalom vezetöt tájékoztatja a mozgalomról. Kállay Erzsébet Kállay Magdolna, Szende Anna és Vera testvérem bátran mellém álltak. Gróf Batthyány Lajosné, Szegedy-Maszák Aladárné ekkor már dolgozott. Dr. Czeke Marianne, Latinovics Róza, gróf Csekonics Sándorné, Horváth Gézáné, Somló Sári és még sokan, akiket megilletne, hogy a nevüket ide írjam. A legjobbak velünk voltak.

A kormány tudórlünk és — rendőrséggel figyeltet. Hiába, az eszme megy és terjed és mikor kimondom, a magára ismer benne mindenki. Útját állni többé nem lehet.

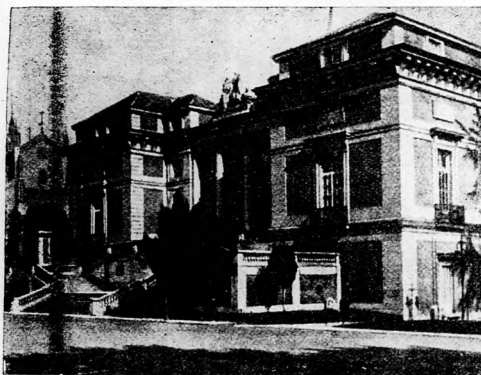
I.

Védégváró pompába öltözött a zeneszoba. A halványkék bútorról leszedték a védőhuzatot. Könnyű csipketerítővel takarták be a támlákat, az asztalokat. A széles ablakra vardonatúj himzett függönyt akasztottak. A függöny áttört mintája megszurta a napfényt, mely már tavaszi tüzzel és bőséggel áradt.

A zongora tükörfényes síkjára, hűsösvirágú rózsaszín jácintok és karcsú fehér nárciszok árnyékraja vetődött. A virágtartók tövében piros selyem köntösű husvéti tojások és más ajándékok várták a szünidős nagygyerekeket. A muzsikús fiút, meg a képzős lányokat. A kántorné anyaszíve érezte az örömet, amit gyerekeinek az ajándékozással szerez. Elgyönyörködött a zeneszoba rendezett szépségében, meg a gyermeket képmásában. Nem is hallotta az öreg cseléd hívó szavát. Háromszor is szólította a konyhából, míg visszakialtott neki: No mi kell? Jó mazsolás legyen a kalács. Úgy szeretik a gyerekek. Hiszen tudod.

Gondoskodása kérés volt, nem parancs, de az öreg cselédet bosszantotta. Mintha nem ő tudná a gyerekek gusztusát. Ugyan mikor süttött nekik a kántorné asszony mazsolás kalácsot?

En már nem dagasztom tovább, mondta csak úgy magának. — Hát ne dagaszd — fe-

A madridi Prado palotája.

A spanyolországi műkincsek nagyrészét, a köztársasági kormány, a polgárháború pusztításai elől külföldre helyezte biztonságba. Így kerültek a madridi Prado múzeum örökbecsű lesteményei Genfbe. Most a Genfi művészeti és történelmi múzeum kiállítását rendezett az örökbecsű műkincsekből.

lelt vissza.

Igy szokta. Kérdez, felel, jelent, jóváhagy. Vitatkozik a nem létező ellenféllel gruzámrá. Mondta is egyszer valaki: ez a vénlány szabályszerű bolond, mekkora zajt csap egymagában. Tévedés. A legnormálisabb a Léner-házban. Ezt a Lénerék egyik szomszédja állította. A szomszéd szerette a zenét, de a hajnali álmot és a délutáni szendvegést szeretnák és ujjgyakorlatok nélkül kedvelte. Becsülte Julit, mint az egyetlen élőlényt a Léner-házban, aki csak portörlelési szándékkal közeledik a zeneszoba különféle hangszereihez. . . Megen a gyerekei arcképén felejtkezett, azért nem hallotta a kajátóaszt — folytatta magánbeszélgetését. Gyorsan tiszta kötött s piaci kosárral bement a zeneszobába.

— Hát nem jól gondútam, hogy a gyerekek arcképén felejtkezett a kántorné asszony. Tessen inkább pénzt adni. Ecceribe itthon lesznek, oszt nem lesz nekik mit enni.

— Jól van no! Azért ne lármázz. De nagy szád van Juli! Talán szabad a gyerekeim arcképe előtt megállni?

Az öreglány lenyeli a feleletet. Szereti asszonyát. Lenézi gyerekes viselkedése és rosszgazdasszonyosága miatt. De szereti.

— Hogyne szabadna. De kár most nézegetéssel tóteni az időt, kántorné asszony. Ugyis hazajönnék, oszt reggeltől — estélig gyönyörödhet bennük.

— Hallgass már, Juli. Azért nézem, mert tudni akarom, nőttek-é, fejlődtek-é tavaly óta. Nézd meg jól az arcképeket te is.

— Dehogyné nézem. Meglátom én ugyanis rajtuk, mennyit ártott nekik a pesti koszt. Nem készül ebéd, ha annyit nézelődünk. — A Juli becsületes öreg arcán türelmetlenség tükröződött.

— Jó, jó, nesze itt a pénz, de siess.

Az öreg lány morgolódik:

— Most siettet, mikor máris elkéstem.

Végigvitatkozza a piacra vivő utat. Ki látott már ilyen asszonyt? Anyányi jányai, emberesedő fia van, oszt a negyedik gyerek köztük.

A kántorné tekintete még egyszer megsimogatja az ajándékokat. Iváné a legértékesebb. Finom svájci karóra. Annak öröme, hogy Iván bekerült az operaházi zenekarba. A két őr: Lujzi és Tónika — Máriaérmet kap kis ezüst láncan.

A kántorban nemcsak az apa örül a gyerekek vakációs hetének, hanem a muzsikús is. Zongorázik, hegedül és még néhány hang-

szeren játszik mind a három. A felesége is. Ő tanította zenére.

A kántor boldog. Teljesnek érzi életét. Há-lát ad Istennek gyermekei kiváló zenei tehetsé-
gért.

Nagy öröm a jó hallású gyermek, — di-
csekszik barátai előtt, — amilyen szerencsét-
lenség a botfűlü. Az én családban ilyes-
mi nem fordult elő. Köztrák rokonaim között
sem. A feleségem is muzsikus család sarja.
A gyermekeim — különösen Irán — nagyon
tehetségesek.

Léner kántor pályáskorukban figyelte hal-
lásukat. Hegedűvel a kezében hangjátékok
rendezett csecsemői bölcsője mellett. Boldo-
gan mosolygott, mikor az apróságok a hang
jelé csavargatták fejkötős fejecskéiket. (A
fejkötő nem modern, de leszorítja a füleket.
Rémes lenne a szétálló fül a pódiumon.)

A Léner-gyerekek előbb tanulták a hang-
jegyeket, mint az abc-t. Később a zenét ma-
gasztaló mondatokat íratott velük az apjuk.
„Igazi művészet csak a zene“, „A zene az
érzéseknél egyetlen kifejező eszköze.“ „Zene
nélkül siralomház lenne az élet.“ A szó sze-
gény és durva az érzések és hangulatok ki-
fejezésére.“

A kántor saját egyéni módszere szerint ta-
nított. Én nem kinzom a gyermekeket óra-
számra újjgyakorlatokkal, mikor még azt
sem tudják, mit és miért gyakorolnak. Nem
gyűlöltetem meg velők a skálákat — magya-
rázta a szülőknél. Én vágyat ébreszték ben-
nük a tanulás iránt. Jutalomnak állítom be
a tanulást is. A zenét istentiszteletnek hírde-
tem.

A módszere sok tanítványt szerzett neki.
Voltak, akikben nem ébresztette fel a tanu-
lás vágyát még az ő pedagógiai ötlete sem.
Ezeket a szomorú eseteket tapintatosan in-
tézte el a kántor. Kiméletesen közölte a saj-
nálatraméltó szülőknél a leverő igazságot.
Hangja és magatartásából mélységes részvét
áradt. Vigasztaló szavakat keresett:

Lehet valaki derék ember zenei tehetség
nélkül is. — Hogy ilyen fogyatékosággal
boldog is lehetne, azt már nem tudta Léner
kántor elképzelni.

A lakás három szobája közül a legnagyobb
a zene kultuszát szolgáltatta. A falakat olasz
mesterek zenélő angyalainak másolatai éke-
sítették. A kisleányok az angyalokhoz hason-
ló áhitatos arccal hegedűltek, vagy zongor-
rázták az apa által előírt zenei istentisztele-
teket. Fogékony lelkiüket a zenélő angyal
alatt olvasható írás hatotta meg:

„Aki zenél, az angyalokkal társalog.“

Az angyalokkal való társalgás állandó volt
Léneréknél, míg a gyermekek otthon tanu-
latak. Az angyalok bizonyára örvendeztek, de
Hajdu István tanár, magántudós, annál többet
bosszankodott. Abban az időben közösen
bérelt Lénerékkal egy kerti házat s a pokol-
ba kívánt minden hangszert, ami a világon

van s azt is, ami ezután lesz. Fel is mondta
a lakást hamarosan. A felmondást egy kis
egyoldalú kirohanás előzte meg.

— Ez a zenebohóc megbolondítja a csa-
ládját is! — kiáltotta Hajdu. Örület!

A csendet áhitató tanárt kihozta türelmé-
ből az állandó csendháborítás. Űgy harsogta
a „zenebohócot“, hogy Lénerék ijedten fi-
gyeltek fel a zeneszobában. Jegyzeteit is
földhöz vágja, ha felesége a kellő pillanatban
meg nem akadályozza:

— Mennyi időbe, munkádba került. Ha
szétszóródik, össze sem lehet szedni édesapa.
— Csendesítette volna a felbőszült embert,
de nem volt sikere.

— Az ilyen bolond család vegyen a váro-
son kívül lakást, valami magányos villában,
ne lopja el a komoly munkától a mások idejét
is.

Ezekbe a kiméletesen szavakba öntötte mér-
gét Hajdu tanár egy enyhe tavaszi délután a
nyitott ablak mögött, mialatt a szomszéd nyi-
tott ablak mellett két szőke kislány — egy-
időben és egymással mit sem törődve — kü-
lönböző hangszereken és áhitatos arccal az
angyalokkal társalkodott.

Lénerné irt. Juli gyorsan becsukta az ab-
lakot:

Velazquez : Aesopus
A Frado műkincesből.

— Ne adjanak rá semmit — vigasztalta az elbúsult asszonyt. A kántor úrnak meg se mondják, ne egyik mérget vacsora helyett.

A kántorné nem tudott megnyugodni. Magához ölelte gyermekeit. — Szegény kis drágáim. — Es együtt pityogtak. A kántor úgy találta őket.

— Mi történt drágáim? Szóljatok.

Juli a nyomában volt. Szemével intett a kántornénak:

— Azér' rinak, mer' hogy Hajdu tanár nem szereti a muzsikát. Halott mán a világ ijjet? Ha nem szereti, hát nem szereti. Ugyi kántor uram? Mer' aszongya, nem tud dógozni, ha zenélnék. Pedig csak a könyvekből irkál-firkál szegény egész nap.

Később részletesen értesült Léner, Hajdu tanár kifakadásairól, csak a „zenebohócot” titkolta el a Juli bölcsesége:

— Emberhalál lenne, kántorné asszony. Meg ne tuggya...

— Azt hittem, intelligens ember szomorodott el a kántor. Máskor csukjátok be az ablakot, ha zenéltek.

A gyerekek kerekre nyílt szemmel bámultak. Valaki haragszik, mert ők az angyalokkal társalognak.

Léner a felesége felé fordult:

— Élet az ilyen emberé is?

— Ó nem zenész, ó tudós. — Juli intő szavainak hatása alatt engesztelő szavakat keresett a jó asszony.

— Botfülü! Tudatlan! Nem tudós. Mit tud az életről az, aki a zenét lebecsüli. Egyetlen zenedélutánunkra sem jött be. Ő akar valamit mondani a világról? Hiszen nem is sejtí, hogy a világ csupa zenei hang. Egy végtelen ária. Egy óriás zenekar az egész mindenség. És ennek a hatalmas zenekarnak maga az Úr a karmestere!

Juli az asztalra tette a vacsorát:

— Tessenek enni. Kár azér' mérgeledni.

Minden úrnak van valami bolondériája — morogta, mikor kiment. A maga részéről ezzel el is intézte a dolgot.

A két férfi nem vett az eset után tudomást arról, hogy egy városban élnek. Öszintén lebecsülték egymást és egymás mesteriségét. Hajduék el is költöztek azután a kerti házból a két család útjai teljesen szétváltak.

Abban a bizonyos husvétii szünetenben, melyre Lénerék oly örömmel készülődtek, újra kereszteztek egymást az életútak. Egy házi táncestély adott rá alkalmat.

— Ki az a sugár szőke leány? — kérdezte Léner Iván nővérkéitől a táncoló párokat nézegetve.

— Nem ismered meg? Hajdu Magda. Ugye megszépült?

— Lehetetlen. Ilyen változás...

Magda Bárdosi Sanyival táncolt. Iván együtt járt vele a gimnázium alsó osztályaiba. Sanyi később mérnöki pályára ment. Ivánnal pár év óta nem találkozta.

— Úgy hallottam — mondta Tónika Ivánnak — Bárdosi Sanyi bekerül a városhoz és akkor eljegyzi Hajdu Magdát. Nagyon szerelmes Magdába. Így beszélnek.

Lénerné gyönyörködve nézte gyermekeit. Iván feketé, férfias szépségét hamar felfedezték a lányok. Várakozón keresték tekintetét, táncbahívását. De Iván édesanyja mellett maradt, onnan nézte a táncolópárokat.

— Gondoskodj Iván, nehogy petrezselymet áruljanak a kislányok. — Lénerné anyai aggodással figyelmeztette az ő szép fiát, hugocskáira.

— De édesanyám, nem látod, milyen jól mulatnak. Alig pihennek. A két tanárjelölt ügylátszik komolyan foglalkozik velük.

— Mi is úgy gondoljuk édesapáddal. Ugye édesek?

— Igen, ez a szó illik legjobban rájuk. Édesek. Két zenélő angyal.

Egyszerű fehér ruhájukban bájosak voltak az ikrek. Tízennyolc évük üdeségével, rózsás szépségükkel egyszerre meghódították a szíveket.

Az anya fiát figyelte:

— Miért nem táncolsz Iván?

Arcát a szép gyermekek anyjának boldog, büszkélkedő mosolya tette vonzóvá.

— Várnak reád a leányok. — Szelid kék szemével biztatón nézett Ivánra.

— Majd később — felelt az könnyedén. Édesanyja észrevette, hogy tekintetével Hajdu Magdát követi.

Iván előbb felkérte az ismerős lányokat, aztán Magdához lépett. Szótlanul nézték egymást:

— Iván...

— Igen én vagyok. Az ostoba fiú. Sokszor bosszantottalak. Elfelejtetted?

— Óh, akkor gyerekek voltunk. Hogy megváltoztál, Iván.

— Te is Magda. Alig ismertelek meg. Sőt. Nem akartam elhinni, hogy te vagy.

Összenevettek. Szemük összevillant. Már nem voltak egymásnak idegenek.

A Magda szelid szépsége mély hatást tett az élénkízületű fiatalemberre. A leányt is lenyűgözte Iván kedveskedő modora, férfias szépsége. Iván Magda mellett maradt. Néha körülnézett. Nem mutatkozik Sanyi? Az állítólagos vőlegény.

— Nem zavarok el valakit, ha melletted maradok? — kérdezte a leányt.

— Úgy látom nem, — mondta Magda.

Iván a kezére pillantott. A jeggyűrűt ke-reste:

— Nem vagy menyasszony?

— Nem.

Később — órák múltán — Magda mondta: — Ellenségemmé teszek minden fiatal leányt. Nem akarsz velük is táncolni?

— Elküldesz?

— Nem, csak nem szeretem a feltűnést.

— Az már ügyis megvan. Ne törődj vele

kis Magda... Nincs senki a világon, csak te, meg én.

Vágyakozó nézéssel kapcsolta magához a leány tekintetét

Csak te meg én — ismételte gondolatban Magda, de hallgatott. Megrészegült a fiú delejes nézésétől, a mámoros szavaktól. Órák óta ezt szűrte. Életében először kóstolta a részegítő italt.

— Mindig olyan leány után sóvárogtam, amilyen te vagy Magda. Most megtaláltalak. Te vagy az egyetlen. Nekem egyetlen. Érzed?

Egy sarokban ültek, kissé távol a többiek-től, félig eltakarva.

— Olyan ez mint a mese — suttogetta Iván. A sivatagban vándorló utas váratlanul rátalál az ő gyönyörűséges tündérlányára. Egy csókodért meghalnék szívesen. Vársz reám?

— Várok.

Iván rászorította ajkát a leány kezére. Még egyszer mondta:

— Ha most megcsókolhatnának... Szeretsz?

— Úgy érzem, mindig téged szerettelek, csak nem tudtam róla.

— Drága.

Hajduné kereste Magdát.

— Menjünk kislányom haza. Apa nyugtalan lesz. Éjfél van.

— Ilona néni — kezdte Iván és Magdára nézett.

— Iván és én — folytatta Magda — és az Iván tekintetét kereste.

— Eljegyeztük egymást, — fejezte be Iván nagyhirtelen.

— De gyerekek! Óh ti kedvesek! Hogy lehet ez? Hogy jutott eszetekbe? Holnap jöjj el — mondta Ivánnak, — aztán majd beszélgetünk a dolgról. Búcsúztak.

— Búcsúztatok már el — nevetett Hajduné. — Holnap is nap lesz.

Magda otthon az édesapja szobája felé szietett. Anyja visszatartotta:

— Ne bántsuk most apát. Majd holnap. Ne zavarjuk meg az éjjeli nyugalomát. Ma nagyon sokat dolgozott... Ne rontsuk el az éjszakáját — gondolta, de ezzel már nem akarta Magdát megszorítani.

— Ez meglepetés lesz apának, — mondta hangosan. — Erre nem gondoltunk.

Magda sem. Meg is mondta őszintén. Édesanyja arcát vizsgálta.

— Anyuskám, te nem örülsz a boldogságomnak?

— Nem tudom fiam. Nagyon meglepett.

Bárdosi Sanyira kellett gondolnia. Azt hitte, Sanyi és Magda szeretik egymást. De a fiatalok dolgát nem értik már az öregek. Talán így lesz a leánya boldog.

Iván is meglepetést szerzett eljegyzésével a szülőknek. Az apa nemrégben kapott egyik budapesti barátjától figyelmeztető levelet. Rossz útra tért a fiú. Éjszakázik. Léha társaságokat keres. Könnyelmű nők után fut. És

Greco: A Szentlélek.
A Prado Múzeumból.

éppen most, mikor bejutott az Operaház zenekarába...

Az apa felutazott és elővette a fiút. Felkereste tanárait és megnyugodott. Tanárai nem panaszkodtak reá. Dicsérték. Halad. Tehetséges. Határozottan az. Jövője van. A művész-pedagógus vigasztalta is az apát:

— Mi is voltunk fiatalok. Hagyjuk a fiút. Fontos, hogy a hivatását vegye komolyan. Ez ellen meg nincs semmi panasz.

„Mi is voltunk fiatalok!”, „Mi is voltunk fiatalok!”, Lénernek erre kellett gondolnia az étkezőkocsi társaságában. Nem, ő sohasem volt fiatal. Nem ismerte az ifjúság gondtalanságát. Csak az emésztő vágyat ismerte. De annak szárnyalt szegték a körülmények. Az a kettőség is, ami benne fiatal korában harcban állott. Később a boldog családi életben elcsitult ez a harc, de egykor sok szenvedést okozott.

Apja szárnyaló fantáziája, anyja kispolgári lényé harcolt benne. Apjától vágykat, anyját-

től gátlásokat kapott. Nem tudott röpködni. Nem volt hozzá bátorsága. Azért lett kántor és nem művész. Iván felszabadult lélek. Lendület van benne. Úgy érezte, az ő örökké vágó lelke szabadult fel a fiában. Az röpködni a csillagok felé, mások által el nem érhető magasságokba.

Fiatalkori álmok kísértették. Emlékezett nyugtalanságaira. Pókokkal leplezett lázadóságaira. Édesanyjának kérlelheteretlen pedantériája ráfeküdt az otthonra, mindnyájuk életére. Most visszaemlékezett apjának véletlenül elkapott kifakadására:

„Bilincset teszel még a gondolataimra is. Az örületbe kergetsz vele!” — A végletekbe tévedt természetek egymáshoz láncolásából táplálkozott a harcuk. Egyik fél sem engedett. Nem is engedhetett. Saját meggyőződése szerint jót akart mindenik. Most is látja édesanyja bámuló, megdöbben tekintetét.

Mi baja lehet az urának? Egyetlen porszemet nem talál a lakásban. Minden úgy megy a háznál, mint a karikacsapás. Soha egy fillér deficit. Értetlenül állott az elégedetlenség szemben. Siránkozott. Utána lesett.

Féltékenykedett. Kereste a nemlétező vetélytársat. Lassanként elhamvadott köztük a szebb időnek minden megbékítő emléke. Az ő élete is elsikkadt az örök harcban. Az Iván anyja — az ő felesége — más. Gyermekei lélek. Nem a legjobb háziasszony, de jószágos, drága. Jó feleség, jó anya. Iván tőle örökölte hangulatossá kedélyét, túlfinomult érzékenységet. Művészemberről érték ez. Iván művész-lélek. Ő is lehetett volna hírneves művész — talán, — más körülmények között.

Az eljegyzés bejelentése volt az első csatlódsa a fiában.

— Hogy jutott eszedbe ez a bolondság? Hol vagy te még a nősüléstől? És éppen a botfülű leánya. Érthetetlen! Nem is vehetem komolyan fiam.

Pedig komoly dolgot, apa.

— Megkérdéztetek a botfülűt is? Mit szól hozzá? Örül neki?

— Nem törődöm vele. Én csak Magdával törődöm.

Az apa komolyan nézett fiára:

— Iván, ezzel a lánygal nem lehet tréfálni! Ez nem pesti kaland. Jó lesz meggondolnod a dolgot.

— Már meggondoltam. Bájosabb teremtést nem ismerek Magdánál. És szeretjük egymást. És — ugye — ez elsősorban mégis csak a kettőnk dolga.

— Talán a szülőké is? Vagy nem?

— Ti nem gátolhatjátok meg a mi boldogságunkat.

— Az nem is lehet a szülő szándéka — mondta az apa. És éppen a mi szándékunk. Mi anyáddal csak értetek élünk. De még nagyon fiatal vagy. És végre, a Magda apja mégis csak beleszólt a dolgotokba.

De a „botfülű” — egyelőre — nem vett tudomást az eljegyzésről, csak Magdának mondta meg a véleményét:

— Te abba a kelekóla muzsikussal családba akarsz keveredni? Ilyen jövőten fiúval? Mi történt veled?

— Szeretem Ivánt apa.

— Azt hittem Bárdosi Sanyira gondolsz. Az valaki. Mérnök. Jövője van. Szép megjeletés, mondhatom.

— Iván nagyon szeret engem. Magam sem tudom, hogy történt. Sanyi soha sem beszélt nekem szerelemről. És jövője Ivánnak is van, talán sokkal különb, mint Sanyinak.

— Az ő jövője!

— Én bízom benne.

— És is az időben — gondolta az apa — de ezt már elhallgatta.

(Folyt. köv.)

Galyatetőn

Én már a hegytetőre értem
Fáradt vándóra a világnak,
Felettem Isten napja tűz rám,
Alattam ember-ködök járnak.

Szemem a messzeségbe téved
Ahol a távok összefolynak,
Ilyen magasból olyan mindegy
Az a sok-sok küzdelmes holnap.

A távolban, hol végtelenbe
Szétmorzsolódik minden emlék
Oh mennyi kezdő zibongó élet
Indul a hegyre, hogy beteljék.

Elém borulnak földi tájak
Magas hegyek, vakondtúrások,
Győzelmei az életvágynak
Ezekből én csak kincset árok.

A lélek kincsét, amely nem földi
Túl ember-ködön tör a napba,
Itt fenn, ahol Isten közel van
Oly jó pihenni a magasba'.

Lelkem a végtelen kimérni,
Istent meglátni oly parány . . .
De itt a csendben, a magasban,
Mint gyöngyszemek kristálypatakban
Oly szívből zengő az imám.

Bánky József.

Berlini mozaik

A német birodalom bizonyos tekintetben egy elhatárolt világ, amit nemcsak betonépítmények, tankcsapdák és árkokkal határolnak el, de egy különleges életstílussal is, ami — mint a múlt cikkemben is említettem — azért vált be, mert ez a stílusgyengyhát német ember szabta a német népre.

Németországban nemcsak a férfiak viselnek uniformist. Itt az asszonyok is magukra huzzák a „mundért”. A német nők ugyan egy kicsit mindig uniformizáltak voltak. Ez már valahogy a faji adottságukhoz tartozik. Mert ezalatt nemcsak az egyforma szoknyát és kalapot, a szöges cipőt és turistabotot értjük, hanem a német asszonyt úgy ahogy van: a testalkatával, a kissé nehézkes, kissé terjeszkedő mozgású járásával, a nem egyéni, nem nagyvonalú, de józan, gyakorlati gondolkodásával, beosztó takarékoságával. Természetesen itt is vannak kiválóságok. Nagyvonalú, geniális asszonyok. De az átlag, a típus ez. Ezek az asszonyok nevelik ma a jövő Németországot. Ezek az asszonyok vigyáznak a maguk kis háztartásán keresztül a nagy birodalom háztartására. Mert ahogy a saját konyhájukon nem engednek elkallódni egy kenyérmorzstól sem, úgy ügyelnek arra, hogy a burgonyahéj és a többi hulladék belekerüljön a nagy vödörbe, amely minden házban ott áll az udvaron. ahova kötelesség a kis háztartásokban értéktelenné vált; de a nagy közösségre nézve hasznos dolgokat gyűjtenek.

Ez a burgonyahéj csak szimbólum, mert a német asszonyknak általában szorgalmas, szerény életformája nagyban hozzájárul a férfiak nagy munkájához és céljához: a birodalmat anyagiilag is minél erősebbé tenni.

Ha a német asszony saját háztartásában nem talál elég munkát, bármint elvállal, hogy segítsen a családon. A keresett pénzt nem hordja kozmetikushoz, drága pipere üzletekbe, fodrásztermekbe, hanem a közös célra fordítja. Cukrázda is van itt bőven, magyar izlésnek nem valami jó süteményekkel, de ezeket leginkább a külföldiek vagy a nagy pénzű emberek tartják fenn.

Szemügyre veszem az előttem haladó nőket. Hivatalba, áruházba igyekvő tisztviselőnk, elárúsítónk, bevásárlásra készülő uriaszonyok, az elengedhetetlen czekekkel. Egyik olyan, mint a másik. Nézem a kalapjaikat. Nem látni egyetlen síkkes formát fejen. Ezek csak kirakatokban láthatók. Az idő hüvösök, szeles. Reggel van. Kosztum-kabát. Legtöbbjén kényelmes gumitalpú cipő. Olyan is akad sok, amelyiknek a sarkát a talpával egybe építették. Ezek nem szépek, de kényelmesek. A német embernél pedig rendkívül fontos a test kényelme. Ezt nem áldozza fló semmiért; de ezért sok áldozatot hoz. Még az asszonyi hiúságot is feláldozza érte.

De nemcsak a reggeli órákban látjuk ilyenek a német asszonyt. Egyik este az „Ufában” voltam. Elsőrangú filmszínház. A földszinten irodák vannak s a részter felemelt földszintjére kényelmes, tágas liftek szállítják a közönséget a hatalmas előcsarnokból — melyet mint biborpalást we mindentűn a pompázatos égő pi-

ros plus szőnyeg.

Ebben a szép milliőben, esti előadáson is feltűnnek a délelőtti látott hosszú kabátok-köpenyek, kosztümök, a gumitalpú cipők, a férfias kalapok. A német asszony csak különleges parádékra öltözködik.

Egyik ismerősöm budapesti tartózkodása alatt szép kis virág kalapot vásárolt. Otthon a Váci utcában bizonyosan sok nézője és irigye akadna.

Egyik délután föltette a kis virágcsodát gyalogsétájához. Fél óra mulva riadtna menekült hozzánk, hogy a gyerekek az utcán utána kiabáltak, hogy miért hordja a virágvázat a fején. Elhervadnak a virágjai víz nélkül, vagy talán abból táplálkoznak, ami a váza alatt van? (t. i. a fejből?) Nem is meri most már föltenni, csak ha kocsin jár.

Az Ufa nagyon szép, kényelmes helyiség és a film címe is csábító: „PusztaLiebe”. A híres Bolvári film. Odahaza a Tiszaparton és a Hortobágyon készültek a felvételek. Egy csillogos éjszaka a Tisza partján.

Ilyen szépet csak gyermekkoromban láttam. De azt a felvételt a jó Isten hívta elő! Otthon, a magyar alföldön egy orgonabokros, pázsitos kertben, nyári éjszakákban, ott, azon a tájon, ahol szebben ragyogtak a csillagok, ezüstösebben fényelt a hold, mint bárhol a világon.

Ilyen csodálatos nyári éjszakát láttam a tiszaparti filmen is.

A felvételek gyönyörűek, a rendezés, a beállítás elsőrangú, a művészek játéka kifogástalan. Csak egy hiányzik a filmből: a magyar lélek.

Az állami Múzeumban két pipiskedő, virágoskalapú nőcske járt előttem. Németek voltak, de nem a német polgárgasszony típusa. Egy tanár külsejű úr volt a kísérőjük. Professzoros magyarázatokkal látta el a hölgyeket. Fél füllel odafigyeltem. A szófoslányok eljutottak hozzám: *Zwei hundert vor Kristus*. A fiatalabbik előre szaladt. Egy kökorsót nézegetett. Nagyon tetszett neki úgy láttam. Ah, nézd, — szól a társához — teljesen modern. No de hogy azok már milyen modern edényeket használtak. Pont ilyet láttam tegnap egyik kirakatban, meg is akartam venni. Nem is tudtam, hogy itt ilyen modern dolgok is vannak. A tanár úr már nem magyarázott: de határozottan láttam, hogy néhány szál még meglévő haja az égnek meredt az ujjai között, mikor a homlokáról hátra simítottta.

Rövid séta. Az ismeretlen katona előtt állok. Ott van még a magyar miniszterelnök gróf Te-

leky Pál hatalmas babérkoszorúja, amit a barát-nemzet nevében helyezett a németek ismeret-
len hőseinek emlékművére. Körüljáróm a mo-
numentális művet. Fejedelmi vendégek és kép-
viselőik hatalmas koszorútáborra között kis szür-
kére, fakult virágcsokor. Foszladó, alig te-
nyernyi szalag. Rajta kopott felírás:

„Szeretett fiannak: Fritsz és Georg-nak, kik a
világháborúban a franciák ellen vívott harcban
haltak hősi halált. Szerény megemlékezésül
anyátok.” — A magyar hősök névtelen anyáira
gondoltam.

Alig ismerem a házunkra. Reggel még minden
rendben volt. Igaz, napok óta látom, hogy a
szomszédos házak kis vaskerítéseit mind elhord-
ják. Hivatatos emberek vezetésével jönnek a
munkások, egyszerűen kiszedik a vasakat és el-
viszik. Most a mi házunkra került a sor. A vasra
szükség van. Viszik a kerítést. Megteszi majd a
fekerítés is. A virágok amögött is szépen viran-
tának majd.

A német háztulajdonosok egykedvűen veszik
tudomásul, hogy viszik a vasat, hogy a vasra
szükség van. Kárpótolva érzik magukat, mert
— úgy hallom — most itt is nagyon előnyös
kölcsönhöz jutnak a háziurak a renoválás cél-
jaira.

A mi házunk előtt nem kegyelmeznek a kis
diszfáknak sem. A virágzó bokrokra is halál
vár a kőművesek miatt. Kidöntik a fákat s a
munkások mellé kirendelt hivatalos emberek
letördelik a virágzó ágakat és szétosztják az ut-
cán járó nőknek. Kedélyesen, udvarias tempóval
ajánlják fel a virágokat. Kap belőle fiatalja
őregje. Azok meglepetéssel, de mosolygva kö-
szönik a váratlan kedveskedést és örömmel vi-
szik a friss, szobadiszit a hatalmas virágzó ága-
kat az otthonukba. A maradókat felrakják a ko-
csira és énekszóval távoznak.

A kőművesek megkezdik a renováláshoz szük-
séges állványépítést. Homokos kocsi áll meg a
ház előtt s alig hogy leszörjék a földre, gyerek-
had ugrálja körül s már ott túrnak, játszanak a
homokban. Úgy építik itt is a házakat, a ho-
mokalagútakat, akár csak otthon a kis paraszt-
gyerekek a falusi homokbuckákban.

A kapun kívül van a lakók névtáblája. A név
mellett csengő. Jelt adok. Bent az előszobában
visszacsöngetnek, jelölés annak, hogy automati-
kusan kinyílt a kapuajtó. A házmeztart nem
zavarjuk. A házmeztart még kevésbé. Az egész
nap dolgozik a gázgyárban. Szegény azért
már reggel öt órákor sörögejt. Az ura beteg
hadirokkant. A viciné pedig itt ismeretlen fogal-
lom.

Othon jó magyaros ebéd fogad; de szigorúan
egy tál étel, ami ha jó — nem is rossz.

Németországban sokat vitatkoznak azon, hogy
megengedhetik-e a Swing-et táncolni. Rendki-
vül sok ellenzője volt ennek az újfajta, idegen-
ből importált táncnak és megjelent egy kiált-
vány is, mely azt hirdette, hogy a faji öntudat-
ban élő német kultúrával nem egyeztethető
össze az ilyen féle tánc gyakorlása.
Végre rendelet jelent meg, mely úgy rendelke-
zik, hogy ezután csak hatósági engedéllyel lehet
új, külföldi táncokat tanítani.

Röttig Odóné.

A bolgár műveltség első századai

A bolgár nép állami életénél első évtizedei-
ben nemcsak harcolt és pusztított, mint ebben a
kezdeti stádiumban a népek általában tenni
szokták, hanem alkotott és épített is, még hozzá
sokkal nagyobb mértékben, mint a Balkán többi
nemzete. A bolgár nemzet alkototta meg a dél-
szláv népeket összekötő két legerősebb kapcsolatot
a nyelvet és az irodalmat. A nemzeti öntuda-
tot is ő csiholta ki először a szláv pszichéből,
sőt a vallási és szociális reformok csírát is ő
ültette el először az európai népek köztudatába.
A szláv kultúra első köveit Bulgária nagy szel-
lemei rakták le a nagy szláv tudósok és írók,
a multban éppen úgy, mint a jelenben, mint
például Dobrowsky, Miklosics, Safarik, Irecek,
Spassovics, Jolics, Sokolov, Florinsky, Hilfer-
ding, Golubinsky, Lamnsky, Sircek, Vondrak,
a szerbek közül pedig különösen Vojidar, Petra-
nevic, Vukicsevics, Jovanovics, mind ezt igo-
zolták. A két kötetes „Szerb történelem” első
kötete — Vukicsevics és Janovics munkája —
majdnem teljesen a bolgárság politikai és szel-
lemtörténetével foglalkozik, mert szerintük ez
képezi a bevezetést a szerb történelembe is.

Ez a megbecsülés érthető is, hiszen a bolgár-
rok voltak a szláv népek közül az elsők, akik a
VII. században, Dobrudzásban önálló államot
alapítottak. Ez a szláv állam Macedóniát és Trá-
ciát is fölétele és minden délszláv törzs kép-
viselve volt benne. A IX. században a bolgár-
ok beolvadtak a nagy szláv népközösségbe. E-
bben az utóbbi szláv államban, amely kifele to-
vábbra is mint bolgár állam szerepelt, még egy-
séges volt a szláv irodalom és az is maradt egés-
zen a XII. századig, amikor a szerb irodalom
kivált és elkülönült. Nagy Simeon cár, aki a IX.
században lépett a bolgár trónra, nemcsak mint
uralkodó volt nagy, hanem kora legnagyobb tu-
dósa is volt egyúttal. Alfred Rambaud, a kitűnő
francia bizantológus így ír róla a ma már klasz-
szikusává vált „L'empire grec au X. siècle” c.
munkájában: „Simeon Bulgária Nagy Károlya
volt, de sokkal éttértebb, mint a miénk és sok-
kal szerencsésebb is egyúttal, mert megalapít-
hatta a nemzeti irodalmat.”

A délszlávág számára Bulgária volt évszázá-
dokon keresztül a kultúra fáklyahordozója;
könyvekkel, papokkal ő látta el a szomszédos
rokonnépeket. Nemcsak a szerbek és az oroszok,
de az albékok és románok számára is Bulgária
volt hosszú időkön keresztül a fény forrása és
a kultúra kútjeje. Vládimir orosz herceg ke-
resztény hitre való áttérése után azért írt nagy
kortársának, Simeonnak, hogy „könyveket és
papokat” küldjön neki. A XIII. században pedig
Cirill, Kiev püspöke Trinovából kért szláv
könyveket. Ciprián kiewi érsek pedig, a kiváló
egyházi szónok, aki bolgár származású volt, sok
bolgár egyházi könyvet vitt magával Orosz-
szágba s így az orosz egyházi irodalomnak is
bolgár könyvek vetettek meg az alapját. Lamn-
sky orosz professzor írja, hogy a XV. századig
állandó volt a kulturális kapcsolat a két ország
között. Ugyancsak ő írja: „Az oroszok állandóan

kaptak bulgáriából szláv könyveket, de ugyanakkor sok bolgár pap, tudós és művész is ment Oroszországba, mert Bulgária, egészen a török betörésig messze Oroszország előtt járt a szellemi élet minden vonalán."

Még szorosabb volt a szellemi érintkezés Bulgária és Szerbia között. Ezt maguk a szerbek sem tagadják. Petranovic ezzel kapcsolatban például így nyilatkozik: „Sem a szerb föld, sem Bosznia nem tudott kitérni a bolgár vallási mozgalmak elől. A faj és a vér hatása azonban csakhamar megnyilatkozott; mi, szerbek is hozzákezdünk a munkához és lassanként kifejlődött az önálló szerb liturgia, szent Metod tami-tása szerint.” Bulgária hajdani szellemi fölényét még a mai szerb írók is elismerik, pedig a világháború után a két rokon nép közötti viszony nagyon elmergesedett. Vukisevics tanár szerint „az egész szlávág szemonptijából elévülhetetlen érdeme Bulgáriának az, hogy megteremtette a szláv irodalmat, mert az összes szláv népek irodalmának ez lett a kiindulópontja.”

A szerb irodalom első lépéseit teljesen bolgár gyámkodás alatt tette meg. Ez, az iskolák és a nyelvök által közvetített befolyás úgy az első, mint a második bolgár királyság alatt erősen hatott. De erős bolgár hatás volt érezhető Romániában is. Romániában a bolgár nyelv kezdetben nemcsak az egyháznak, hanem az irodalomnak is hivatalos nyelve volt. A román történészek maguk is elismerik, hogy milyen nagy kulturális befolyást gyakorolt Bulgária a rományságra és hogy milyen nagy volt a bolgár nyelv romániai szerepe. Xenopole román történetrő a „Románok történelme” c. munkájában így ír: „A dákorománok a bolgároktól kapták a kereszténységet. A bolgárok sokkal magasabb kultúrfokon állottak a románágnál; volt saját egyházuk is, jól kiépített hierarchiával. Szervezett állammal és irodalmi nyelvvel dicsekedhettek fennállásuk első éveitől kezdve. Az első román krónikákat bolgár nyelven írták. A szláv nyelv általában véve szent nyelv volt a rományság számára, mint a nyugateurópai népek számára a latin. A papság is ezt használta hivatalosan. Az első romániai nyomtatott könyvek szláv nyelven láttak napvilágot. A török hódítás után a szláv szellem hazájából kiűzve Romániában virágzott tovább.” Jorga román professzor Eftimi pátriarka tirnovoi iskoláját a konstantinápolyi főiskolával helyezi egy színvonalra. „Tirnovó eleste után — írja — több bolgár tudós és püspök Romániába menekült és tehetségüket, tudásukat a rományság hasznára kamatoztatták.” Jagics professzor, a kiváló szlavisztikus pedig így nyilatkozik: „A bolgár irodalom, amely főleg vallásos művekben gazdag, ma csak állt. A latin és a görög irodalommal bátran egy sorba állítható, a többi európai nép korabeli irodalmát pedig messzire felülmúlja. Hajdan nem volt más egyházi irodalom, csak latin, görög és szláv. Mikor a törökök a bolgárságot leigázták, irodalmát a többi szlávok, főleg az oroszok és a szerbek fejlesztették tovább.”

Hasonlóan vélekedik Derjavin orosz történész is.

Galambos Gruber Ferenc

Színház - Könyv

János vitéz a Margitszigeten

Ez évben a tavalyinál is pazarabb kiállításban mutatták be, a tündérszép Margitszigeten Kacsóh-Pongrácz mesejátékát a János vitéz.

A közönség a hideg éjszaka dacára lelkesedéssel tapsolt a kitűnő szereplőknek, a zseniális rendezésnek, a pompás kiállításnak. Álomszerűen szép előadás volt. A hideg éjszakában — plédek és forró feketével védekezett a közönség a meghülés ellen — senki sem mozdult a helyéről s mikor az utolsó szavak is elhangzottak a színpadon, a hátunk mögött őlök a negyedik fekete kává után kijelentették, hogy újra kezdenék az egészet, szívesen hallgatnák végig.

Bécsbe kapott meghívást „János vitéz” az új szabadtéri színpadra s így az együttes két héttel Bécsben fog vendégszerezni.

a. v.

Trianoninaptár

címmel Bánky József diósgyőr-vasgyári főmérnök tollából verseskötet jelent meg. Hazafias, mélyenszántó, nemzeti érzéstől áthatott versek ezek, amelyekkel a szerző a visszacsatolt Felvidék ifjúsága előtt fel akarja tárni azokat a súlyos gondokat, amelyeket a háború elvesztése után a nehéz magyar sorsban tengődő óhaza magyarjai átéltek. Az első 10 vers, a tulajdonképpeni „Trianoninaptár”, visszazillant az elmúlt 20 évre, hogy utána „Megjöttünk Testvér” című versével köszönhessen Kassa felszabadulását és „Horthy” című versével ünneplhessük főméltóságú kormányzó urunk december 6-i névnapiját. Bánky József költői lelke azt akarja adni ezzel a kis verseskötettel a felszabadult Felvidék ifjúságának, amit 20 éven át legjobban nélkülöztek: az óhaza magyarjainak feléjük dobbanó testvéri szívverését, hogy összeforrasza őket egy nagy és szent gondolatban, a magyarság testvéri gondolatában.

Meleg szeretettel ajánljuk az ifjúságnak ezt a kedves verseskönyvet, amelyben sok szép verset találunk, amelyek ünnepségek alkalmával nagy sikerrel adhatók elő. A könyv ára 1 pengő. Megrendelhető a MANSz.-Diósgyőr-vasgyári csoportjánál.

A Sarolta Kollegium évzáró ülése.

A Sarolta Kollegium igazgató tanácsa, június 22-én tartotta rendes ülését Brossek Rudolfné elnöklése mellett.

Brossek Rudolfné beszédében utalt arra, hogy most először jöttek össze, hogy a Kultuszminiszter Úr, az új összeállítású igazgató tanácsot, tisztsegeben megerősítette. 1938. év végén lejárt az első öt esztendő, amióta a régi kedves Sarolta Otthon, Sarolta Kollegiummá változott és amióta a MANSz társadalmi munkájából és néhai nagy kultuszminiszterünk gróf Klebelsberg Kunó jóindulatából létesült szerény kis otthon át ment a külutuszminiszterium nagyobb perspektívát nyújtó gondozásába.

A kormány gondossága öt évvel ezelőtt levette a mi vállunkról az otthonnal járó anyagi gondokat és felelőséget. De bölcs tapasztalata és előrelátása meghagyta nekünk a kollégiumban élő ifjú leányok lelki gondozását, reánk bízta szellemi vezetését és megbízta abban, hogy úgy a felvételeknél tanúsított figyelő magatartásunk, mint az ifjú generáció anyagi ügyeinek, szociális bajainak intézése, olyan asszonyok kezébe van bízva, akik az otthonuktól távol élő leányok távoli anyáinak méltó helyettesei.

Mint a M. A. N. Szövetségében az ifjúsági osztály vezetője, országos elnökségünk hálás köszönetét tolmácsolom ezúton is a Kultuszminiszter Úr Öngyméltóságának azért a bizalomért, amelyet belénk helyezett és hogy igazgatósági tanácsi tagságunkban a következő 5. évre is megerősített.

Az új ciklus kezdetén tisztelettel és szeretettel emlékezem meg az Igazgatótanács elnökéről, Gróf Klebelsberg Kunóné Öngyméltóságáról. Öszintén sajnáljuk, hogy nagy elfoglaltsága nem engedi hogy a vezetésben részt vegyen — de itt érezzük közöttünk az ő szeretetét, amellyel a nevét viselő kollégium iránt kezdettől fogva viselkedik.

Igaz szeretettel köszöntöm Dr. Bobula Idát, a kollégium igazgatóját. Mióta ő itt van közöttünk, fele gondunk az ő vállain nyugszik és nyugodtan elmondhatjuk, hogy ezek a finom asszonyi vállak sokat bírnak! A Bobula Ida szellemi kiválósága, messze ismert neve, magas nívóra emelte az intézetét. Öntudatos felépítése és a fiatalság megértése sok nehéz helyzetben megoldást talált megoldhatatlannak vélt kérdésekben.

Mellette ott áll Várossy Károlyné igazgatónő, akinek hálás szeretetünket tolmácsolom. Várossy Károlyné, mint Szövetségünk hűséges megbízottja, már az Otthon kezdetétől fogva beírta nevét az ő jószágos anyai szívével minden növendékünk lelkébe.

Az üdvözlések örömhangjai mellett még egy igen fájó aktus előtt áll mai ülésünk. Búcsúnunk kell — és a búcsú mindig fáj —. Kétszeresen fáj most, amikor az Igazgatótanács

két olyan pótolhatatlan tagját veszíti el, akik az Otthon első idejétől kezdve egész lelküket és minden szeretetüket ide adták és akiknek az Otthon oly sokat köszönhet, amennyit mi köszönetünkben kifejezni nem tudunk. Szegedy Maszák Elemérné Tormay Vera és Raffay Sándorné elmennek közülünk.

Elfáradtak. És mi fejet kell hajtunk megmáshatatlan akarattal előtt. Elfáradtak! Ilyen élet után, a szeretetnek, segítő energiának, jószágunk ilyen pazar tékozlása után, amit az ő életünk felmutat, a mai rohanó, anyagias és zaklatott életben el lehet fáradni. Az Otthon fennállásának hosszú évei alatt Szegedy Maszák Elemérné volt mindig a legteljesebb és legkisebbről is és ő volt mindig a legelső minden segítségére. Tormay Vera, a mi felejtethetetlen eszményképünk testvére, igaz megértője, mindenben jobb keze. Akármiben kellett tanács, intézkedés, gyors megoldás, első gondolatunk felé szállott. És ha anyagi, vagy erkölcsi támogatás kellett, rögtön Raffay Sándorné jutott eszünkbe, a jószág kiapadhatatlan forrása!

Pótolhatatlan veszteségei ők Szövetségünknek épen úgy, mint a kollégiumnak. És ha bele is kell nyugodnunk, hogy nem vesznek részt az aktív munkában, kérve kérjük őket, ne vonják meg tőlünk szeretetüket és támogató jószágukat. Vezessék és szeressék tovább is az ifjúságot, védelmezzék a mi leányainkat és őrizzék meg szívükben jó emlékként azokat az éveket, amelyekben erős támaszként állottak a kollégium mellett.

Az Igazgatótanácsot arra kérem, örökítsük meg jegyzőkönyvben is el nem múló halánkat Szegedy Maszák Elemérné és Raffay Sándorné iránt.

A búcsú után újra üdvözléssel jövök. Országos Elnökségünk nevében őszinte szeretettel és reménységgel üdvözlöm az eltávozottakat helyére lépő új tanácstagokat: Schill Fülöpné és Dr. Enyedy Róbertné.

Szövetségünknek régi, nagyrabecsült és értékes tagjai az új megbízottak, akiknek munkája értéket fog itt jelenteni és ezért igaz szeretettel fogadjuk őket körünkben. Kérjük, legyenek hasonlóak az eltávozókhöz, viseljék szívükön az ifjúság bajait, gondjait, legyenek hűséges tagjai tanácsunknak és pártfogói a kollégiumnak. Segítsenek abban, hogy érvé a leányifjúság, amely a mai leánygeneráció szellemi elítje és majdan a mi utódaink, a mi helyünket hivatott betölteni, átvegye az eszmét, amelyben mi élünk. Legyenek ők is hűséges követői nagy alapítóinknak, Tormay Cecilének, önzetlen hazaszeretettől dolgozó asszonyai nemzetünknek.

Végül visszatérek beszédem kezdetére, köszöntöm szeretettel az igazgatótanács itt megjelent tagjait. Az ülést megnyitom és kérem a jó Isten áldását az eljövendő 5 év munkájára.

Dr. Bobula Ida igazgató, az igazgatóság nevében búcsúzik a távozó tagoktól, akik 1923-ban történt alapítástól kezdve támogatták az intézetet és üdvözli az új tagokat, akik helyükbe lépnek.

Az új tagok nevében *Enyedi Róbertné Pünkösdi Mária* mond köszönetet, remélve, hogy a távozók eszméit mindig szem előtt tartva és követve, majdan helyt tudnak állani.

Dr. Bobula Ida igazgatónő jelentése szerint, nehézséget okoz, hogy a régi növények vizsgáik után sem akarnak eltávozni, ezért égetően szükségesnek látja, egy új otthon létesítését a végzetek számára. Igazgatóság kimondja, hogy egy ilyen otthon létesítését, támogatni kívánja.

Pálmay Lenke kéri, hogy elsősorban az új jelentkezőket vegyék fel az otthonba.

Az igazgatótanács összesen kettőezerötvenegy pengő segílyt utalt ki a Kollégiumban lakó főiskolai hallgatók között.

A MANSz leánykörök értekezlete.

A MANSz Ifjúsági Szakosztálya a Központi Leánykör kezdeményezésére nagyszabású értekezletet tartott. A teával egybekötött értekezlet előkészítését és megrendezését a budapesti központi Leánykör tagjai végezték. Az összes vidéki leánykörök elnökségét meghívta a K. L. erre a találkozóra, amelynek célja a leánykörök vezetőinek összejáratása és a közös problémák megbeszélése volt. A meghívott harminc leánykör közül — sajnálatos — csak nyolc vészolt. Ez a nyolc kör lelkes hangon, örömmel és elismeréssel fogadta az értekezlet tervét; két kör sajnálattal kimentette magát, hat kör pedig bejelentette részvételt. Ugyancsak ez a nyolc kör eleget tett a rendező leánykör felhívásának, hogy a kör munkájáról a megalakulástól kezdve beszámolót küldjön. Ezeket a beszámolókat, amelyeket a K. L. beszámolójával és Badacsonyi Mária előzavával együtt két lelkes budapesti leánytag sokszorosított, a jelenlevő köri vezetők az értekezlet előtt megkapták, a többi körök pedig az értekezlet beszámolójával együtt postán fogják megkapni.

Az értekezleten jelen voltak: *Brossek Rudolfné*, az Ifjúsági Szakosztály elnöke és a következő budapesti és vidéki leányköri tagok: *Adler Emma*, *Adler Ida*, *Badacsonyi Mária*, *Bakos Zita* (Hódmezővásárhely), *Baranyai Irma*, *Battha Marianne* (Sátoraljaújhely), *Bán Teréz*, *Boros Ilona* (sátoraljaújhelyi elnök), *Csépe Margit*, *Darvas Mária* (szombathelyi elnök), *Eberhardt Hilda* (Szombathely), *Gábor Teréz*, *Gemmel Ilona* (győri elnök), *Gyürky Mária*, *Hamar Irén*, *Hamar Márta*, *Hálik Vilma*, *Hödy Mária* (hódmezővásárhelyi elnök), *István Mária* (Marosvásárhely), *Kálnay Anna* (Sátoraljaújhely), *Károlyi Mária* (Nádudvar), *Kelevéz Anna*, *Kovács Ilona* (Hódmezővásárhely), *Mattyasovszky Kornélia*, *Molnár Ilona* (ceglédi titkár), *Molnár Pirinkó* (Nádudvar), *Nagy Ilona*, *Nyiriczky Erna*, *Orbán Olga*, *Pataky Gabriella* (Sátoraljaújhely), *Pállay Lujza*, *Pinke Erzsébet*, *Pósta Klára*, *Sárvári Erzsébet*, *Schmidt Kornélia*, *Szabovics Éva* (Sátoraljaújhely), *Tóth Ilona* és *Varga Sándor* (hódmezővásárhelyi titkár).

Magyarkruesói

Szikszay Ágota

„Agathe”

női divatterme

Budapest, IV.,

Apponyi-tér 1. j. 1.

Telefon: 184-181.

Brossek Rudolfné lelkes szavakkal üdvözölte a megjelent leánykörök képviselőit. Rámutatott arra, mennyire fontos, hogy egy ilyen megbeszélés keretében megismerhessék a körök egymás munkáját, a fiatalabb körök tanuljanak a régebbi, eredményes munkásságot kifejtő köröktől és a helyi problémákon kívül az általános magyar leányproblémákat is megtárgyalják. Kifejtette a Tormay Cecile szellemében dolgozó és a magyarság minden megoldást sürgető problémáját felélelő leánykörök feladatát. Nagy figyelemmel és helyesléssel fogadták a jelenlevők következő megállapításait: A békeévek boldog idején a nő, a leány csak élt anélkül, hogy az élet mélyebb értelmét különösebben átérzte volna. Ma a leány komolyan felkészül az életre, mert tudja, hogy komolyság és felkészültség nélkül lemarad. Ti nem vagytok a mult bábu-ifjúság, de nem is vagytok a jelen túlmodern, érszakos, önző, erkölcsöket sutba vető, tradíciókat lenéző, a hitet kigunyoló ifjúság sem. Ti, a MANSz leányai a jövő magyar

Ha sokat vásárol egyszerre

egy apró gazláng,

**A GÁZHŰTŐSEKRENY GÁZLÁNGJA
MINDIG SEGÍTSÉGÉRE VAN**

asszonyai vagytok a szó nemes és megtisztelő értelmében. A komoly és dolgozni kész leány-nemzedék, amely minden mai gondolkodása mellett is ragaszkodik a mult felemelő és szép szokásaihoz, tudja, hogy a nemzet hasznos tagja csak úgy lehet, ha a maga friss erejét és új eszméit belevisi abba a folyamatos nemzeti munkába, amely szívós kitartással küzd a mult hibáinak kiküszöböléséért és azoknak az ére-nyeknek a megtartásáért, amelyek a magyarság történelmének ezerestendejében a nemzet erős-ségei voltak.

A Központi Leánykör nevében *Badaçsonyi Mária* elnök örömmel és szeretettel köszöntötte a megjelenteket. Szinte ez a közös megbeszélés a leánykörök életének további alakulásában fontos jelentőséggel bír. A leánykörök munkájáról beküldött beszámolók alapján — mon-dotta — megerősödhetik mindenkiben a meg-győződés, hogy a magyar társadalomnak és a nemzetnek szüksége van a MANSZ leánykörök munkájára. Nemcsak a világháborút követő nagy-nagy tönkrevjtás idejében volt szükség az igazi, női lelkeséggel végzett, romokat eltüntető és újraépítő munkára, hanem napjaink törté-nelmi eseményei és a jövő mind nagyobb erő-próbákat kívánna és a nöktől. Ezeket a ránkváró feladatokat csak akkor tudjuk megvalósítani, ha az országos alapító elnök által kijelölt úton és a legszebb magyar eszmék programjával, meg-szervezeten, az áldozatokból vissza nem ret-tenve együtt dolgozunk. Tudjuk, hogy a leány-köröknek a jövő magyar életben csak akkor lesz szerepük, ha most vállalják a munkát eze-kért, ha küzdenek a nemzet életproblémáinak megoldásáért. Nekünk a szervezett romboló ha-talmakkal szemben pozitív programmal és ered-ményekkel kell felvenni a harcot. A legkülön-bözőbb programok világában a MANSZ örök-érvényű eszméinek megvalósulásáért kell küz-denünk. Azonban a legnagyszerűbb eszmének és programnak is csak akkor van gyakorlati értéke, ha mögötte áll egy jól szervezett, nagy tábort. Minket, MANSZ leányköröket tehát *sürg-etően kötelez programmunk a leánykörök* még nagyobb, szervezett táborának kialakítására.

Ezután rátért azokra a legfontosabb problé-mákra, amelyek a központi és vidéki leánykö-röket egyaránt érintik. A jó szervezés a leánykörök önálló, eredményes munkájának al-fája és omegája. A tagok beszervezésénél szem előtt kell tartani: 1. megértsek, magukéva te-gyek az eszmét, amit a Szövetség hirdet; 2. megfelelő leánytársaságra találjanak; 3. a kör vezetése által arra a helyre állítsanak, ahol legjobban érvényre juttathatják képességeiket; 4. résztvehessenek gyönyörkötött, önképzésre alkalmas vagy gyakorlati irányú előadásokban, tanfolyamokon. A szervezés egyik legfontosabb eszköze a jólirányított, helyes propaganda. Mi-vel pedig a *végzett munka nagy eredménye a legjobb propaganda, szükséges annak publiká-lása*. A szervezés kétirányú: 1. a már meglévő egyesületek beszervezése oly módon, hogy azok vezetői bekerüljenek a MANSZ leánykör elnök-ségébe. Ennek indoka az, hogy az eszme, amit a MANSZ hirdet, minden partikularis egyesü-leti célon felüláll, mert a nemzet egyetemes ér-dekeinek szolgálata a cél, s ennek a célnak szol-gálatában össze kell fognia minden magyar le-

ányoknak. 2. A foglalkozás szerinti beszervezés, amikor egyes foglalkozási csoportok, hivatalok, vállalatok, gyárak, iskolák leányait nyerjük meg a MANSZ eszméinek.

A szervezéssel kapcsolatosan az Ifjúsági Szak-ostzállynak elsődrendű feladata volna egyrészt a visszacsatolt *Felvidékek*, másrészt az egyes kö-rök körzetébe tartozó *kisebbségi területeken* a leánykörök megalakítása.

A szervezés serkentésére meg lehetne válo-sítani a leánykörök szervezési versenytét és évenként egyszer megfelelő jutalomban része-síteni azt a leánykört, amelyik szervezés terén a legkiválóbb eredményt éri el (Lelkes éljen-zés).

Az önállóság kérdése több helyen fel-merült az asszonycsoportokkal szemben. Néze-te szerint itt a mellé- és alárendelt viszony ösz-szetévesztéséről van szó. Az egyes helyi leány-körök, mint az Ifjúsági Szakosztály tagjai, a helyi asszony csoportok mellett, azokkal ösze-fügve, egymást erősítve, de önállóan dolgoznak, küzdenek a közös szép eszmékért. Az asszonyok-nak pedig, ha az ifjúságban utódaikat látják, örömmel kell szemlélnök a leányok önálló, füg-getlen, lelkes tevékenységét.

Továbbiakkban *Badaçsonyi Mária* a tagjii ál-talános bevezetését látja célszerűnek, hogy a különféle rendezésekből származó bevételek mellett ez biztosítsa a kör szabad mozgási és munkalehetőségét. Javasolja, hogy a tagjii el-ismerésére pecséttel ellátott tagsági iga-zolványt adjon ki a leánykör, amelynek felmutatása a keresztény magyar kereskedőknél, iparosoknál kedvezményes vásárlásra jogosít-hatna. Ezzel az akcióval az arra érdemes derék magyar kereskedők, iparosok támogatását nagy-mértékben elő lehetne mozdítani. Továbbmenő-leg — különösen vidéken — e kereskedők, ipa-rosok részére a MANSZ helyiségében kiállítást lehetne rendezni. A körű pénztár bevételeinek növelésére lehetne pl. az elkérésért, a könyvtári kényvekért díjat szedni. (Gemmel Ilona: tom-bola-sorsolással évente 2.000 P tiszta hasznót ér el a győri kör.) A leánykörök anyagi helyzeté-nek megerősítését szolgálja az egyes leánykörök háziipari tevékenységének kifejezése, a munkák összegyűjtésének és központi értékesítésé-nek terve is.

Ismertette az értekezlet előtt a K. L. gyer-mekvédő akcióját, amelynek során: a) egy fel-vidéki, érdemes, jó, sokgyermekes magyar család újszülött leánykáját keresztgyermekévé fo-gadja és a teljes bakabakelgényen kívül a jövő-jéről is gondoskodik; b) a zöldkeresztes egész-ségvédelem törekvéseinek támogatására a Fel-vidék egyik helyiségében azt az anyát, aki gyer-mekét a leghigiénikusabban neveli, s a Zöld-kereszt tanácsadásain pontosan megjelenik, jut-alommal tünteti ki. Kívánatos lenne, hogy a vidéki leánykörök is programukba illesszék ezt a két akciót, mert így ki lehetne terjeszteni azokat az egész országra.

Bejelentette a Központi Leánykörnek azt az elhatározását, hogy öszszel nagy Tormay Cecile emlékünnepejt rendez abból az alkalomból, hogy 20 évvel ezelőtt a magyar asszonyok nevében üdvözölte a diadalmasan bevonuló főve-

zért, Horthy Miklóst. Az ünnepség bevételét a Tormay Cecilnek emelendő szoborra fogja a kör fordítani. (Lelkes helyeslés).

Végül kérte az értekező határozatát arra vonatkozólag, hogy ezentúl minden évben a Nemzetközi Vásár ideje alatt tartsák meg a leánykörök, mint az Ifjúsági Szakosztály tagjai, közös értekezletüket, amelynek keretében a szervezési verseny jutalmát ki lehetne adni.

Gemmel Ilona, a Győri Leánykör elnöke meghatározott hangon tolmácsolta a megjelent vidéki leánykörök köszönetét ezért a szép találkozáért és kérte, hogy a jövőben vasárnap legyen az értekező, mert arra sokkal több vidéki tag fel tudna utazni.

Hódy Mária, a Hódmezővásárhelyi Leánykör elnöke felvetette az értekezőt mindig más vidéken való megrendezésének szép gondolatát, de ezt az értekezőt az utazási nehézségekre való tekintettel nem fogadta el.

Varga Sándor, a Hódmezővásárhelyi Leánykör titkára a szervezési és pénzügyi kérdésekhez szólt hozzá.

Darvas Mária, a Szombathelyi Leánykör elnöke bejelentette, hogy leányköre egy ruténföldi magyar gyermek keresztanyaságát vállalja és ígéretet tett, hogy Közegen, Magyaróváron és Mosonban megszervezik a MANSZ leánycsoportot.

Mattyasowszky Kornélia javasolta, hogy a budapesti Tormay ünnepélyhez hasonlóan, de más időpontban az összes vidéki körök rendezzen ünnepségeket ugyancsak a szoboralap javára. (Eljenzés és taps.)

A többi felszólalások részletesen megtárgyalták a felvetett problémákat és ezeknek alapján a következő határozatokat hozta az értekező:

Az értekező elhatározta, hogy az ősszel országos Tormay Cecile emlékünnepeket rendeznek. Minden leánykör feladata, elsősorban, hogy székhelyén megrendezze a helység előkelőségeinek és nagyszámú hallgatószágának részvételével az ünnepélyt, másodsorban, hogy a Budapesten tartandó nagy ünnepségekre a kör tagjai és ismerősei közül mentől többen feljöjjenek a vidék képviselőiben.

A sajtóval kapcsolatban felvetődött kérdésekre úgy döntött az értekező, hogy a jövőben az összes leánykörök közleményei, beszámolóit a Magyar Asszonyban fogják leadni, az Ifjúsági Szakosztály rovatban. A Központi Leánykör készséggel felajánlotta a vidéki köröknek, hogy a napi lapok részére beküldött cikkeket, közmunkáikat a keresztény, magyar sajtóban elhelyezik.

A késő estebe nyúló lelkes értekezőt az Ifjúsági Szakosztály elnöke a következő gyönyörű gondolatokkal zárta be:

Mint egy staféta futói egyik kézről a másikba, egyik generációtól a másikig vigyük az eszmét, hogy részesei és megtartói legyünk a keresztény jegyében álló nemzeti megújodásnak.

A Központi Leánykör Közgyűlésének határozatai

A MANSZ Leányköreinek összejövetelén a határozatképes számban jelenlévő budapesti, ceglédi, győri, hódmezővásárhelyi, nádudvari,

Árt vajjon a ruhának?

Mi tagadás: a kefézés és dörzölés semmiképpen sem használ. De nincs is szükség rá. A Persil egyszerű, rövid ideig tartó főzés alatt tökéletesen kioldja a piszkot a fehérneműből. A ruhának pedig nem árt!

sátoralajuhelyi és szombathelyi körök képviselői a következő egyhangú határozatot hozták:

1. A Körök nagyarányú szervezést indítanak saját székhelyükön és a környező vidékeken, különös tekintettel a nemzetiségi vidékek beszerzésének fontosságára és sürgőségére.

2. A szervezés sikerének biztosítására egységes propaganda füzeteket készítenek a MANSZ jelentőségének, munkájának és az ifjúsági szakosztály célkitűzéseinek ismertetése céljából. A propagandafüzetekben belépési nyilatkozatok lennének, amelyekre a címzett bejelentheti csatlakozási szándékát.

3. A szervezéssel kapcsolatosan elhatározza az értekező, hogy a jövőben évenként jutalmazott szervezési versenyt rendeznek a körök.

4. A közös munkában rejlő nagyobb eredmény elérésére elhatározza az értekező, hogy évenként a Nemzetközi Vásár ideje alatt megrendezze a Leánykörök értekezletét.

5. Ezentúl minden évben az ifjúsági szakosztálynak írásban beküldik a körök évi munkajúkról a beszámolót.

6. Elhatározzák, hogy a körök egységes tagdíjat igazolvánnyal látják el tagjaikat tagdíj fizetése ellenében.

Az értekezőt leszögezi, hogy a leánykörök,

A GÁZHŰTŐSZEKRENY GÁZLÁNGJA MINDIG SEGÍTSÉGÉRE VAN

mint a MANSZ Ifjúsági Szakosztályának tagjai minden működéséről és gazdasági ügyeiről beszámolási kötelezettséggel és felelősséggel az országos elnökségnek tartoznak. Az ifjúsági sz. o. a MANSZ. többi szakoszt.-hoz hasonlóan önálló szerve a Szövetségnek, tehát ügyvitelében, elhatározásaiban mindaddig meg azok az orsz. Alapító Elnök által lefektetett célkitűzésekkel nem állanak ellentétben saját hatáskörén belül intézkedik. Az ifj. sz. oszt. orsz. Elnöke, mint összekötő kapcsol az orsz. elnökség és ifjúsági csoportok között közvetlenül a körök vezetőihez juttatja el az orsz. elnökség intézkedéseit, utasításait s a beszámolóik révén ellenőrzi azok végrehajtását. A körökkel való érintkezést vagy személyesen vagy szakosztályai egyik tisztségviselő megbízott tagjával tartja fenn. A körök életeről állandóan tudomással meg bírnia, ezért a körök többször keresik fel levélben beszámolóikkal, terveikkel.

8) A továbbiak során határozatot hoz az értekezlet a gyermekvédelmi tevékenység erőteljes támogatására. Éspedig a Zöldkeresztes egészségvédelmi tevékenységben keresztül jutalomban részesítik azokat a gyermekeket, illetve édesanyjaikat, akik a célravezetőnek ismert Zöldkeresztes egészségvédelmi törekvéseket magáévá teszi. Ilyen módon akarjuk elérni, hogy a jövő nemzedék testben, lélekben egészségesen, megerősödötten szolgálja nemzetünket. Azok a körök, amelyeknek székhelyén még nincsen zöldker. szolgálat, az a közp. leánykör közvetítésével (intézi) lép érintkezésbe a Zöldkereszttel.

9. Elhatározza az értekezlet, hogy azokat a közelemben, a MANSZ célkitűzéseinek megfelelően szereplő személyeket, akik a leánykörök munkáját megértően támogatja s törekvéseiket elősegíti: védnökökké kéri fel.

Szegedi beszámoló.

Pár évi szünetelés után május 5-én egy műsoros délután keretében mutatkozott be a szegedi kultúrosztály, melynek lelkes ügyvivői Scholtz Mária és Veressné ecsedi Csapó Mária, akik nagy hozzáértéssel és ügybuzgalommal rendezték meg az első kultúrdélutánt. Fáradhatatlanul dolgoztak és a siker nem maradt el.

Kertész Lajos egyetemi lektor, karnagy által vezényelt országghírű Egyetemi Enekkar rendkívül gazdag, kiforrott művészlet szobnól-szebb magyar dalokkal váltotta ki a hallgatóság legnagyobb tetszését.

Scholtz Mária bevezető beszédében kéri a MANSZ testvérek támogatását. Hangsúlyozza, hogy az asszonyok munkáját sokan nem értékelik és elítélik azokat, akik a családi tűzhelyen kívül más vonatkozásban keresik céljuk megvalósítását, hogy valamivel betöltsék életüket és látszólag kissé hűtlenek lesznek a családi tűzhelyhez és használni kívánnak annak a nagyobbik családi közösségnek, amit Hazának nevezünk.

A szegedi MANSZ felismerte sokrétű, fontos hivatását. Nagy szükség van ma a kultúra ápolására is és ennek a missiónak eredménye a nagy összefogás erejében mutatkozik.

Kulturális osztály szeretné megkedveltetni a szépet, a művészt, a magyart. „Gróf Klébels-

berg Kunó szellemi hagyatéka lebeg szemünk előtt; a sokat emlegetett kultúrfőlny, amely kultúrfőlny vitéz honvédeink katonaserejeivel párosulva, nemrege nekünk diadalmas gyümölcsöket termelt.”

Ezekkel a gondolatokkal igazolva munkájának és szereplésének létjogosultságát, most amikor a husz év előtti események évfordulóján a Szegedi Gondolat-ot megörökítő emlékmű felállításán fáradozik Szeged város vezetősége, szükségét érezte a szegedi MANSZ, hogy áldozatkészséggel siessen segítségére ebben a nemes munkában.

A kultúrdélutánt ezt a célt szolgálta, amikor, ha anyagiakban nem a legfényesebb, de erkölcsi sikereiben gazdag előadásának tisztja jóvedelmét az emlékmű felállításához szükséges kiadások fedezésére fordította.

„A továbbiakban Veressné ecsedi Csapó Mária „A nő hivatása a magyar életközösségben” címmel kristálytiszta stílusban tartott beszédében meggyőző erővel világított bele a női lélekbe. Rámutatva a történelem nőalakjaira, akik a hősiességek, bátorságuk, vallásos buzgóságuk, házias erények és sürgető kultúrtörkévének gyönyörű példáit mutatták.

A közönség lelkes, szűnni nem akaró tapsal köszönte meg a mindvégig irodalmi nivón mozgó előadást, amely mindenki számára szép és maradandó emlék maradt.

Bartók Édy bámulatosan finom szoprán hangjával megtalálta az utat a hallgatóság szívéhez. Az énekszámokat A. Anatos Ilona kísérte nagy művészettel.

AA kivételes tehetségű Kolthay Margit, a szegedi színház tagja szavaltával nagy művészetről és akkor belső átérzéstől tanuskodott, amely az előadóművészet magas fokán áll.

Semmiben sem maradt mögötte Fodor József egyetemi hallgató, aki dr. Némédy Gyula egyik versét szavaltá tökéletes tudással. A magasnivójú előadásról mindenki a legnagyobb tetszéssel nyilatkozott.

Közygülés a szegedi MANSZ-ban.

Vitéz dr. Shvoy Kálmáné elnök vezetése mellett tartotta meg közygülését a szegedi MANSZ.

Az ügyvezetői jelentés felolvasása előtt Kispál Lászlóné h. ügy. alelnök könnyekig meghatott szavakkal mondott istenhozzát a Szegedről távozó vitéz nagyselmeci Mérey László altábornagy, hadtestparancsnok feleségének, a MANSZ díszelnökének, V. Mérey Lászlóné a következőkben válaszolt:

„Mélyen megindulva mondom köszönetet azért a kedves búcsúztatásért és úgy érzem, pirulnom kell, hogy nem érdemlem meg a kedveséget, mert nem szentelhetem annyi erőt a MANSZ-nak, mint amelylyen megérdemelt volna. Szerencsére a vezetés így is olyan jó, olyan agilis kezekben van, hogy az én segítségemre nem igen volt szükség. Ha tettem is valamit, csak azt tettem, amit magyar szívem diktált. Oly rövid az az idő amit itt Veletek töltöttem, de azalatt az idő alatt is nagy lépésekkel jutott előbbre a nemzeti gondolat, s ebben nagy része van a szegedi MANSZ-nak is. Tanácskozunk zárt ajtó mögött, hogy hogyan lehetne a

magyar életet magyarabbá, keresztényebbé teni. Alig két év telt el és álmunkból valóság lett. Eltre ébredt a keresztény kereskedelem, ipar, irodalom és ma már nemcsak magyar aszszonyaink, hanem magyar férfiak is magyar ruhában járnak. A magyar öntudatraébresztésnek a fája kivirult és mi gyönyörködve nézzük virágbaborulását. Ápoljuk és gondozzuk a magyar öntudatraébresztés fáját, mert kikezdi ma is a kártevők és élősködők ezt a fát, kívül és belül. Üzenjük meg ezeknek a kártevőknek, hogy lehullhat egy-egy virág, egy-egy ág a fáról, de maga a fa, annál szebben fog kivirulni, a kártevők pedig elpusztulnak. Nem búcsúzni akarok, mert akiket a szívük összeköt nem válhatnak el. Csak megköszönöm a szeretetet és figyelmet, amelyben nekem és az uramnak is részünk volt. Ha valaha szükségétek lesz rám én mindent megteszek a MANSZnak amit csak tehetek. Nem tudjuk mit hoz a jövő, néhány felhő borul a magyar ég fölé, ezért dolgozzatok és virrasztatok. Isten Veletek."

Az egyesület mult évi tevékenységéről Török Sándorné ügyvezető elnök olvasta fel a jelentést. A pénztári és számvizsgálói jelentés után dr. Bános Alajos egyetemi tanrasedég, a Gyógyiskola és az Átmeneti Leányotthon igazgatófőorvosa olvasta fel a Lenáyotthonról szóló jelentését. Ismertette a Leányotthonnak 1938. szeptemberében történt átadását a Gyermekvédő Ligának úgy, hogy a MANSZ fenntartotta magának a Ligával való munkaközösséget. Szükségesnek mutatkozott ez a fuzionálás, mivel az Áll. Gyermekmenhely és az Ügyészség által beutalt 30-as növendék létszám nem volt elegendő az intézet további fennmaradásához. Kéri a MANSZ jóindulatú támogatását továbbra is, vegyék ezentúl is kezükbe a Leányotthon ügyét ugyanolyan szeretettel, mint azt a mult-ban is tették.

A könyvtári jelentés és az indítványok megtevétele után elnök a gyűlést bezárta.

Kézimunkatanfolyam és kiállítás a szegedi MANSZ-ban.

Szabó Andrásné háziipari osztály vezető kezdeményezésére a Népművelési Bizottság keretében március 14-én hathetes ingyenes kézimunkatanfolyamot rendezett a szegedi MANSZ.

A tanfolyam június 16-án kiállítással ért véget. Antalfy Lászlóné a kézimunka lelkes és buzgó apostola az órák alatt a kézimunka technikájáról tartott értékes előadásokat, míg Tóth Gyuláné a gyakorlati tanításban vette ki részét nagy odaadással és hozzáértéssel.

A háziipari szakosztály azon fáradozik, hogy a művészi kézimunka magyaros jellegét erősítse, művészi tökéletességét fokozza. A magyaros kézimunka népszerűsítésére és fejlesztésére rendezte meg a tanfolyamot és utána a kiállítást.

A szebbnél-szebb magyaros kézimunkák sok látogatót vonzottak. A legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a látottak felett. Megtálták itt a magyar népi himzés minden fajtáját. Egyik érdekessége volt a kialakulóban levő szegedi paprikás népművészet első szránypróbálgatásaként szerepelt néhány csinos kézimunka.

Ivókúrák a Rudaspark-ban

az *Atilla, Hungária és Juventus* források vizével.

Gyomor, vese és bélbántalmaknál, korai elöregedésnél és magas vérnyomásnál kitűnő gyógyeredmények.

Nyitva:

reggel 7-től este 6-ig.

Látogatás a karcagi MANSZ elnökénél.

Egy árva kis gyermeket hoztam fel Karcagról Budapestre, kinek pár hónapi tudület biztosított a MANSZ központi gyermekvédő osztálya, a Református Szeretetszövetség karcagi árvaházában. Felhasználtam az alkalmat, hogy a karcagi szervezetünk elnökénél is tegyem tiszteletemet, annyival is inkább, mert köszönetem is ki akartam fejezni, hogy szíves volt a gyermeket meglátogatni és megajándékozni.

Büky Eibel Tiborné elnök, magyaros vendégszeretettel és kedvességgel fogadott, és el nem engedett, még meg nem ismertetett munkájukkal. A legnagyobb elismerés hangján kell szólnom a tapasztalataimról. A szövőraktáruk gazdagon felszerelt, a szövőműhelyük állandóan több fiatal leányt foglalkoztat és ad nekik kenyeret. De nemcsak munkát ad nekik, hanem lelkileg is foglalkozik velük. — Nagy akadály

A GÁZHŰTŐSZERÉNY GÁZLÁNGJA MINDIG SEGÍTSÉGÉRE VAN

a munkájukban, hogy műhelyük a külső városban a központtól nagyon messze van, a rak-tárak ettől távol, egy más helyiségben. Nagyon szükséges volna, hogy a központban olyan helyiséget szerezzenek, ahol elhelyezhetnék a műhelyt és a raktárt együtt, — érdemes volna ez a munkásság érre, mert nemcsak vászon és szövetyanyagot láttam a szövészekeken, hanem bútoranyagjuk is szép, erős és tartós. Egy ilyen külön MANSz házban — amire a tagok nagyon vágyakoznak — összejöveteleiket is megtarthat-nák.

Szerencsém volt, hogy akkor mentem el Karc-gara, mikor a MANSz leányköre egy műked-velő előadást rendezett. Nagy izgatottságok közt készültek, hiszen az előadásnak művészileg is jól kell sikerülnie, mert a jegyek elővételben mind elkelték. Elnökök Karácsi Mariska vezetésével indult az estének a gárda, — ő is monda a megnyitó beszédet kedves közvetlenséggel és azután Zilahy Lajos „Süt a nap!” című darab-ját láttuk, amit — nem frázis — hogy műked-velőket felülmuló ügyességgel és sikerrel ad-ták elő. Nehéz a sok szereplő közül kiválasztani, ki volt az értékesebb. Tóth Imre, Szarka Mancsi, Hortobágyi Ida, Bihari István, Kiss Édi, Nemesdaróczy Antal és Bód Lajos, ez utóbbi a tanító tragikus alakját kellette életre tehetség-gel. Mátyus Sándor, Jakab József és Tamás Jó-zsef kaptak még sok tapsot. A felvonás közökben Molnár Elemérné énekelt borsodi népdalo-kat. A bevételt természetesen a leányok játé-konyára szánják.

Ami szintén egy élményem volt Karcagon és amiről semmit nem tudtam, ez a karcagi Berek-fürdő.

R. M.

Sándorfalvi tansegélyezés.

Még el sem ment a Központ kérelme a tan-segélyek szervezése ügyében a vidéki elnöksé-gekhez, mikor kaptuk a sándorfalvai fiatal kis csoportunk választmányi gyűlésének jelentését, hogy ők már egy hadi rokkant tehetséges gyer-mekét gondozásukba vették, és elhatározták, hogy folytatólagosan felnevelik, míg a gyermek-eknek olyan kenyeret nem adhatnak a kezébe, amit maga emberségéből megkeres.

Mikor ezt a minden felszólítást megelőző szép elhatározásukért a MANSz legmelegebb elismer-ését fejezzük ki, örömmel közöljük beküldött jelentésük alapján a terv kivételének elgondolá-sát.

A választmányi gyűlésen elnökölő dr. Nagy Sándorné szeretetteljes üdvöletle után visszatért az utolsó gyűlésükön elhangzott javaslatra, és kérte, hogy mondja ki ez a gyűlés a javaslat kivételére vonatkozó határozatát.

Egy rokkant négy gyermekes apa tehetséges, jó tanuló fiáról van szó, kit a csoport gondozá-sába venne olyan módon, hogy Szegedre be-utazásait, tankönyveit és tandíját fedezze és ha elvégezi iskoláit és zenetehetsége megmarad, igyekezzék őt a katonai zenekarban elhelyezni.

Forró Ilona az úgy jelenlegi állását ismertette, mert ő már az előzetes munkákat megkezdte, a családot meglátogatta, megismerkedett a gyer-mekkel, és beszél a tanítóival. A legkedvezőbb környezetjelentésről számolt be.

Forró Ilona ajánlotta, hogy a fiút a szünidő-

ben előkészíti a polgári különbözeti vizsgára, és egy költségleírányzatot is nyújtott be, helyben-hagyás végett. — Bizony a költségek ez esetben nagyon magasra rúgnak, hiszen csak az autó-busz egy évre 100 pengőbe kerül, és a zenéjdi 80 pengő! ezenkívül tandíj, tornaszar, írószer, különbözeti vizsgadíj összesen 300 pengő! Hogy tudja ezt egy ilyen kis csoport teljesíteni!

De vannak jó emberek!

Egy magát megnevezni nem kívánó jóakaró 100 pengőt felajánlott az útiköltségre, egy más-ik, ki szintén ismeretlen akart maradni 30 pengővel járul a kiadásokhoz, a község előjáró-ságától is kér az egyesület hozzájárulást, úgy hogy a MANSz-nak körülbelül 70 pengő terhe maradna, amit havasi részletekben utalna ki. Közadakozásból egy hegedűt is vesznek a fiú-nak.

És hogy mindez akadály nélkül menjen, a ta-gok mindjárt el is határozták, hogy egy nyári délutánt rendeznek előadással, melynek jöve-delmét kis pártfogoltjuk segítésére fordítják.

Hálás köszönetet mondunk dr. Nagy Sán-dorné elnöknek, ki az akciót életrehozta, Forró Ilonának, ki nyári szünidejét feláldozva előké-szíti a fiút a polgári különbözeti vizsgára, sőt még azt is megígérte, hogy évközben az előha-ladását is ellenőrzi. De hálánkat kell kifejez-nünk, az ismeretlen jötevőknek és a jóléki munkatársaknak is, kik egy magyar gyermek jövőjét anyagilag és munkájukkal elősegítik.

R. M.

A nagykőrösi szabó varrótanfolyam ma-gyaros ruhabemutatója.

A nagykőrösi asszonyok leányok magyaros ru-haviseletének történetében rendkívül nagy változást és fejlődést jelent az újonnan, alig pár hónapja megalakult MANSz szabó-varrótanfo-lyama.

Nagykőrösön a MANSz megalakulása előtt is jártak már magyaros ruhában a lányok. A gim-názium leány növendékei, a polgári leányiskola-sok, a Kat. Leánykör mind szebbnél-szebb magyar, vagy magyaros ruhában pompáztak ün-nepélyeken, felvonulásokon s közéleti nagy-ságok fogadásakor stb. Egy-egy csoport hajszálig egyforma ruhát, tehát egyenruhát varrt magá-nak. Egyéni megnyilatkozásról szó sem lehetett. Egy-egy szerencsés, esetleg nem sikerült ötle-tet vettek át s meghívték s viselték a ruhát, de lehet, hogy magyar lelkük meg se rezzen-t a tömegruha magukra öltése pillanatában. Le-het, sőt valószínű, hogy rá sem gondoltak arra a szegény matyóiróasszonyra, aki az ő magyar lelkét dús virágokba „írja” bele a fekete klot-tal, ami a gyermek mellette sir a faragott böl-csőben.

Talán meg sem éreztették, hogy a magyar motívumok gazdag cikornyái pompás forma és szín változataiban ott lélegzik az ősi magyar női lélek, amely nem kimélt sem szemét, sem időt, sem anyagot, hanem osztotta ajándékot a finom művű szépségért a himes öltést, magáért a szépnak a kedveléséért...

Habár a nagykőrösi magyar egyenruhák a legszebb és legjobb szándékkal készültek, de elterjedést mégsem értek s nem is érthettek el.

T. i. egy-egy egyenruha szabásrajz és elgondolás annak a közületnek a feltétt tulajdona volt, s világért sem engedte azt általánosítani.

Tehát, ha valamelyik körösi leányban megdobbant a szív, hogy ő is szeretne magyaros ruhát ölteni, tanácsatlannal engedte le kezét s vagy a divatlapok kétes értékű rajzaihoz fordult, vagy elkedvetlenül, magára maradt s a fellobbanó vágy elsikkadt.

Ekkor jött, tehát a legjobb időben a MANSz szabó-varrótanfolyama. Az áprilisi főszerkesztési tanfolyam óriási lelkesedése, lendülete átmentődött a másik legasszonyibb fogyer, a tű, — jegyében megindult munkák sorozatába.

A MANSz lelkülete kellett, hogy megérezze, megértse ennek a tanfolyamnak az égető szükségessé voltát. Tömegesen jelentkeztek a nagykörösi asszonyok és lányok, mert a MANSz szelleme áthidal minden társadalmi, vallási és egyéb választó szakadékokat. Tiszta és egyszerűen dolgozni kívánó magyar nők voltak ott ók együtt.

A MANSz Központi Vezetősége Komarek Olga kézimunka tanárnót küldte Nagykörösrre erre az apostoli munkára. Jól választott. Mert a vezető munkanevelése, komoly hivatás tudása, lelkiismeretes odaadó buzgótsága a „növénydekeken” látszott meg, kiket ő átitatott a magyar lélek hímes liliomokban való kivirágzásának simogató szeretetével.

A tanfolyam délutáni és esti hallgatói élükön Olasz Imréné elnök és dr. Kenéz Lajosné alelnökkel a legnagyobb komolysággal tanultak, varrtak s rajzolták a szabásmintákat a polgári leányiskola emeleti termében.

Elérkezett a bemutató. A város előkelő társadalma úgyszólván teljes létszámban megjelent a Széchenyi-kertben tartott csirkeörkölyt vacsorán, amelyen a háziipari tanfolyam 40 résztvevője már a maguk szabta-varrta magyaros ruhában jelent meg.

Színnyei Merse: pipacsos réjtje elevenedett meg előttünk, amint körbe sétáltak a tünneményes szép sárközi, matyó, buzsáki, más himzses pompás ruhájú leányok, asszonyok. Az egyiket megállítjuk. Fekete taft délutáni ruha szűrhimzéssel. Eredetiből tervezte, himezte, színezte, szabta, varrta, vasalta ő maga a remekül hozzáértő Komarek Olga állandó vezetése és irányítása mellett. Láttunk karton ruhákat, vászon ruhákat, délelőtti szaladó és délutáni látogató ruhákat, de mindegyiken ott volt a készítő egyénisége. Csak egyben voltak egyformák a jó szabásban, a lelkiismeretes pontos tisztázásban s a dús magyaros megnyilatkozásban.

A MANSz nagykörösi elnöke Olasz Imréné szöttez díszítésű fehér bodor vászonruhájában Tormay Cecilnek a Felvidéki Asszonyokhoz írt látnoki erejű, megrendítő levelét olvasta fel.

Hisszük, hogy a hang, amelyet Tormay Cecile megütött a nagykörösi női sziveken, tovább zeng és mindég tiszta magyar érzésben csendül ki a magyarság élet muzsikájából.

Dr. Vladár Károlyné.

A MANSz kerti ünnepélye.

Kassa, július 3.

Kerti ünnepélyt rendezett szombaton a Levente-kertben a Magyar Asszonyok Nemzeti

Szövetségének kassai csoportja. Többnapos gondos előkészítéssel munka előzte meg ezt a garden-partyt, nem véletlen tehát, hogy annak erkölcsi és anyagi sikere minden várakozást felülmúlt. A kert árnyas fái alatt már a délutáni órákban nagy közönség gyűlt össze s még az esti órákban is özönlöttek az érdeklődők, úgy, hogy csakhamar minden asztal foglalt volt s egy-kettőre poháriány jelentkezett. Ennek ellenére a közönség kitünő hangulatban szórakozott, úgy, hogy még tíz óra után is telt ház volt s csak az eső szakította félbe a kerti ünnepélyt.

Dr. Borbíró Ferencné, Halmi Károlyné, Guzmán Miksáné, Katona Gyuláné állottak az élen annak a lelkes női gárdának, amely az előkészítő munka mellett különösen a kerti ünnepély alatt végzett megbecsülésre és elismerésemelőt munkát. A kora délutáni óráktól a késő esti órákig talpon volt minden hölgy, hogy semiben ne álljon elő hiány, hogy mindenki megkapja azt, amit szemé-szája kíván. A készletek azonban olyan gyorsan fogytak, hogy Keller Máriának, az utánpótlás beszerzőjének bizony sokszor kellett beavatkoznia.

Ahány ötletet meg lehetett valósítani, mind a közönség szórakoztatásának szolgálatába állította a fáradhatatlan hölgygárda. Művészi kivitelű magyaros hívogatók fogadták a vendégeket a bejáratnál éppen úgy, mint a különböző sátraknál. A városi sátrnál, ahol Kassa sz. kir. város kitünő hegyaljai borai csalogatták első sorban a közönséget. Makránszky Lajosné, Makránszky Gyözöné és a bájos Makránszky-leányok, Marossy Lajosné, Fricsovsky Alajosné, Ambrus Anna, Butala Gyözöné, Herdiczy Józsefné, Fiben Berta, Ofcsarik Miklósné, Bodnár Eliz, Kluka Joli, Kluka Melinda, Jarusovszky Didó, Hudák Lia, Bidovszkyné, Meluch Edith, Prokscha Andorné álltak fáradhatatlanul a vendégek ostromát.

A legnehezebb feladatot talán a szép Bauernebl-asszonyok oldották meg a sorsátrnál. Itt tevékenykedett Berzevicky Béláné és Merényi Lajosné is. A hideg buffé háziasszonyai dr. Pajor Miklósné, dr. Radványi Gézáné, Balluch Józsefné voltak, akiknek Fűrész Mária volt nagy segítségükre. Az édességekkel Timcsák Aladárné, dr. Bódis Istvánné, Ficker Rezsóné, Gerlóczy Gézáné, a feketével Schirger Márta, dr. Garacs Lászlóné, Bernáth Zsigmondné, Bernáth Mária és Márta, Fáy Eszter, Arató Jánosné és leányai, dr. Piláh Józsefné látták el a vendégeket, akik szakadatlanul vásároltak. Kozák Györgyné kitünő jóstehetségnek bizonyult és ötletesen, sok humorral végezte el a reá bízott nehéz felada-

Ha beteg van a háznál
egy apró gázlámpa.

A GÁZHŰTŐSZERÉNY GÁZLÁNGJA
MINDIG SEGÍTSÉGÉRE VAN

tot. A tombolánál Markó Zoltánné, Déry Jánosné, azután Bálint Lenke, a céllövészetnél Polinszky Kató, Farkas Józsefné végeztek lelkes munkát. A hölgyeknek nagy segítségére volt Remniczky Károly és Varga Pál, akik sok ötletet valósítottak meg, hogy a kerti ünnepély minél hangulatosabb legyen.

A büffében Schmotzer Alajosné, Till Dénesné, Katona Gyuláné, Guzmán Miksáné munkálkodtak fáradhatatlanul. Volt dohányásátor is, ahol Streek Aladárné, Hubay Miklósné, Lengyel Mátyásné serénykedtek.

Valóságos ostromgyűrű vette körül a szabad-tűzhelyt, ahol ingyeneskedőző ziványpecsenye csábította a kerti ünnepély vendégeit. Olyan nagy volt a keletje a pompás falatoknak, hogy a háziasszonyok akkor sem tudták volna kielégíteni a vendégeket, ha háromszor annyi húst használtak volna fel, mint amennyi rendelkezésükre állt.

A fáradhatatlan hölgyeknek sok-sok segítséget nyújtottak a 711-es Bocskay-cserkészek, akik Horváth parancsnokukkal élükön munkálkodtak. Igen bájosak voltak Szekerák Noémi és Harsányi Marika, akik magyar táncot mutattak be.

Hozy teljes legyen a jókedt és hangulat, a tűzoltózenekar szinte megszakítás nélkül játszott s csak akkor pihent, amikor a cigányzenekar rázendített a talpalávalóra.

A MANSz hölgytagjait teljes elismerés illeti, hogy áldozatot nem kíméltek a jótékony cél érdekében. Az elhanyagolt kertben jóformán mindent maguknak kellett előteremni. Ennek tulajdonítható, hogy a kassai társadalom részéről oly nagy megértés mutatkozott munkájuk iránt és oly nagy sikere volt a kerti ünnepélynek.

Tokaj.

Ez év tavaszán alakult meg a MANSz tokaji szervezete. Fejér Andor főszolgabíró felesége egyetemes munkára hívta fel Tokaj keresztény asszony és leánytársadalmát és a nőegylet — melynek Nemes Andorné volt érdekmékből dús, fáradhatatlan elnöke — alakult át Fejér Andorné vezetésével MANSz csoporttá, kiterjesztve működését Tokaj egész keresztény társadalmára. Fejér Andorné nagy szívóssága és szociális érzésének nemes megnyilatkozása volt ez az alakulás, mert segíteni akar azon sok-sok asszonytestvérén, akiknek nem mindig adódik munkaalkalom. De gondolt Fejér Andorné mindazokra a hiányokra is, melyek kulturális, gazdasági és szociális szempontból fenn állnak Tokajban.

A MANSz nagy népszerűsége, nemzetvédelmi munkaprogramja, Tormay Cecile elgondolásában, máris erős támogató barátot szerzett Tokajban, a szervezetnek, a Falu Szövetség tokaji szervezetében. Nagyon rövid idő állt rendelkezésére a csoport vezetőségének ahhoz, a nyári munka beköszöntésével, hogy nagy őszi munkaprogramját kidolgozza és előkészítse azokat a tanfolyamokat is, melyek Tokaj község keresztény társadalmának megerősítését kívánja szolgálni, a munkalehetőségek biztosításával.

A szervezet nagy süllyt helyezett az ifjúság beszerzésére is és Csukay Márta tanítónő vezetésével a tömörült leánycsoportot a MANSzba

bekapcsolta. A most oly szeretettel megindított asszonyi munkát ők lesznek majd hivatta átvenni és erre kívánja őket előkészíteni az asszonycsoport. Ez a lelkes leánygárda elhivatott vezetőjével az élen már 160 tagot számlál és a meginduló tanfolyamok hallgatói első sorban is az ő soraikból fog adódni.

Fejér Andorné elnökönknek tagy tervei valósulnak meg. Megindul a háziipari munka, mely a nép minden rétegére kiterjed. Szövésbe kezd a csoport. Ezt megelőzőleg egy háziipari kiállítást rendezne, melynek munkálatai már megkezdődtek, hogy bemutatassék a derék tokaji asszonyoknak, mi minden készülhet a MANSz szövetségében, milyen sokoldalú ez a munka és milyen áldást jelent a MANSzba való tömörülés, az elnökség iránti bizalom és ragaszkodó szeretet, mely az egység létrehozásával és erejével kívánja szolgálni a nemes célt, a családvédelmet és megerősítést.

A háziipari kiállítást követni fogja egy magyar és magyaros ruhabemutató. Előadás keretében fog lezajlani ez a színpompás bemutató, mely egyuttal hivatta lesz szolgálni azt a célt is, hogy Tokajnak népviseletet teremtsen. Ez már nem csak helyi jelentőségű kérdés és Fejér Andorné elnököné valamint az elnökség tagjainak szívügye, de országos jelentőségű. Tokajban nagy az idegenforgalom. A népviseletbe öltözött asszony és leánysergő, speciális háziipari készítményeivel ép oly vonzó lesz, mint a világhírű tokaji bor. Az állandó háziipari kiállítások, vásárok, felállított vitrinek jellegzetes színteljei lesznek Tokajnak s ezek, valamint a Magyar Bolt egy másik célt fognak szolgálni, a termelt éruik gyors és biztos eladásai lehetőségeit.

A háziipari munkájukban elsősorban is a szövetséssel és fonással, a háztartásban szükséges törölőruhákat vászonanyagokat kívánják ott helyben előállítani, de ki terjed a figyelmük blúz, női és férfi ruhaanyagok, munkás ruhaanyagok készítésére, csipkéik, függönyanyagok, rongy és magyar perzsa előállítására, suskó áruk készítésére valamint szabó és varró, valamint háztartási tanfolyamok rendezésére.

A régi motívumokból összeállított speciális készítményeiket helyi vonakozású jelzéssel fogják ellátni, hogy az ott megforduló idegeneket látható és mindig emlékeztető jelre kísérje külföldi útjaikon, otthonaikban Magyarország egyik gyöngyére Tokajra és a tokaji derék és szorgalmas magyar asszonyokra.

Munkaprogramjuk egyik lényeges pontja háziipari vonatkozású iskolájuk, ahol elutánonkint a régi hímzést és eredeti magyar motívumokat ismeretik és tanítják, mert céljuk, hogy nem csak megtanítsák a háziipart, a népi hímzéseket és a ruhabemutatóval Tokajban magyar ruhaviseletet teremtsenek, hanem ezzel a munkájukkal majd az egész vidéknek példával akarnak szolgálni és azt fokozatosan bekapcsolni ebbe a törekvésükbe.

A háziipari munka mellett gondjuk lesz a háztartási alkalmazottak felügyeletére is, mely munkával nagy missziót fog betölteni a MANSz, tekintve azt a különös helyzetet, mely most ezen a téren fennáll Tokajban.

Egy kedves levél.

Messze idegenből érkezett érdeklődés „A Magyar Asszony” iránt. Mutatványszámot kért egy kedves honfitársnőnk. Megtetszett neki a lap tartalma s az alábbi levél érkezett a címünkre:

Kedves Honfitársnőm!

Igen hálásan köszönöm kedves soraidat, amit hozzám intéztek, nagyon jól esik itt a messze idegenben hallani akár levélben is egy pár igazi magyar szót. Kérem itt mellette kelten küldöm a megrendelésért járó összeget egy utalványon fél évi előfizetésre és kérem az alábbi címre küldeni a lapot. Mária Gézuska 2209 ind. Blod Whiting Indiana U.S.A.

Mi is tiszta szívvel köszöntjük kedves Honfitársnőnket a messze idegenbe. Örülünk, hogy meleg szívvel, szeretettel gondol az Ó-hazában élő magyar testvérekre. Kívánjuk, hogy sok örömet találja a „Magyar Asszony”-ban, mely hirt visz az itthoni dolgokról, a boldogabb jövőért küzdő hazaszerető asszonytestvéreiktől.

Szeretettel köszönti kedves asszonytestvérét a Szerkesztőség.

A cserkészlányok Világjamborée hírei.

A Cserkészlányok Világszövetsége, a Magyar Cserkészleány Szövetséget bízta meg az 1939. év nyarán tartandó első cserkészleány Világjamboré (Pax-Ting) megrendezésével. Harminckét nemzet megítéssel bízama fordult Magyarországra felé, amikor — régi jó munkájukat említve fel, — egyhangúan a Magyar Cserkészleány Szövetséget kérték fel a (Pax-Ting) rendezésére.

Rendkívül sok hozzátartozó is jön a leányokkal Magyarországra, akik a jamborée alkalmával, 50%-os vasuti kedvezménybe részesülnek és Magyarország területén élvezhetik a vizum, kirándulások, szállás és ellátás stb. kedvezményét is, úgy, mint a külföldi cserkészleányok. Külföldi és magyarországi tagjaink figyelmét felhívjuk a Világjamboréere és a kedvezményekre. Szövetségünk vezetősége jelen közleményüktől eltekintve is, tudatta külföldi tagjaival, a Jamboréera vonatkozó tudnivalókat.

Halálozás.

Vajda Béláné Székely Irén a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár vezérigazgatójának neje áldozatos, munkáséletének 59-ik évében elhunyt. A megboldogult, ügyvezető elnöke volt a hódmezővásárhelyi MANSZ-csoportunknak, melynek keretében lelkes szociális és hazafias tevékenységet fejtett ki. Július 7-én, pénteken d. u. ó órákor helyezték örök nyugalomra Budapesten, a Farkasréti temető halottas házában tartott ref. egyház szertartása után, az érdi családi sírboltba. A MANSZ központ képviseltette magát a temetésen és virágot helyezett koporsójára. Kedves elköltözött tagjának emlékét híven őrzi a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.

A MANSZ-csoportok háromszázfizenőtezer nyolcszázhetvenhat pengőt gyűjtöttek a „Magyar a magyarért” mozgalom céljára.

Mikor a Főméltóságú Asszony felhívása megjelent a magyar testvérek megsegítése érdekében, a MANSZ-csoportok asszonyai fellelkészülve, szinte versenyrekelve indultak útra, hogy minél többet ajánlhassanak fel a nemes célra; nélkülöző; hűséges magyar testvérek megsegítésére. Hogy milyen mértékű volt segíteni akarásuk azt az eredmény mutatja. Az országot behálózó vidéki szervezeteink gyűjtése meglepő sikerrel járt és ezért hálás köszönet jár lelkes, derék, minden jó ügyért kitartással dolgozó asszonytestvéreinknek, mert tudjuk, hogy ezt az eredményt, sok fáradságos munkával lehetett felmutatni. Isten áldása legyen a jövetlen, fakaszson lelkükben annyi örömet, amennyi könnyet a szűkülődőknek juttatott összeggel letöröltek. A gyűjtött adományok összege:

Budapesti gyűjtés	24.742.19 P.
E MANSZ vidéki csoportjainak gyűjtése pénzben	279.650.77 P.
gabona és élelem	5.117.40 P.
ruhaneműben	6.366.— P.
Összesen:	315.876.36 P.

Azonkívül: 3.000 füzetet, babérszörít szalaggal, 160 zászlót, 100 drb. ABC-t, 100 drb. babát. Gyufát, gyertyát, szappant, ruhaneműt nagy mennyiségben. 840 drb. könyvet. 200 ruhát varrtak. 150 drb-t kötöttek. Ágfelszerelést készítettek, és az országos Elnökség útján k. b. 10.000 drb. szíjveljentyt helyeztünk el.

A fenti adatok, melyek az országos Elnökséghez a gyűjtés megindításának első napjaiban érkeztek be jóval alatta vannak a végleges adatoknak, vagyis a fenti számadatokat a végső eredmények jóval felülmúlták, mert országos Elnökségünk az akció lebonyolításával a végeredményről nem kért be új számadatokat, látva azt, hogy asszonyaink és leányaink átérzve nemzetvédelmi munkájuk nagy horderejét a gyűjtés befejezéséig azt még meghatványozták.

HA SZOMJAS A GYEREK
HA SOKAT VÁSÁROL EGYSZERRE
HA VÁRATLAN VÉNDÉG JÖN
HA CSECSEMŐJE VAN
HA MELEGE VAN
HA BÉTEG VAN A HÁZNA!

egy apró gázközpont

MINDIG
SEGÍTSÉGÉRE VAN

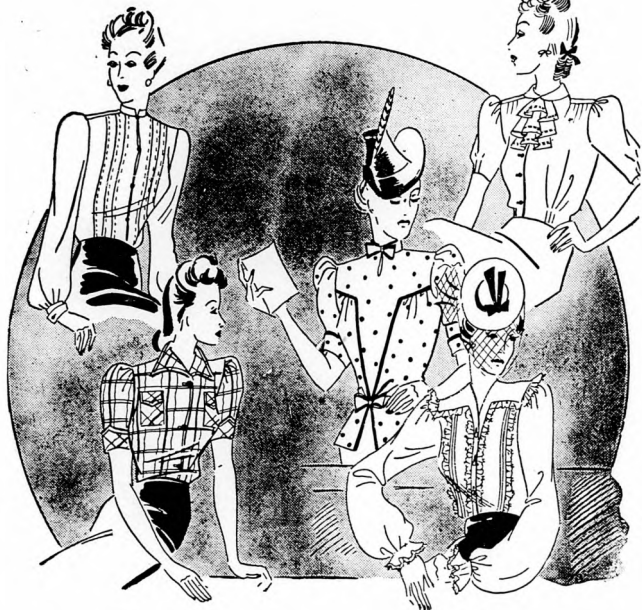
AGAZ hűtőszekrényben

Divat

Nyári blúz szegőzött előrésszel, magas nyakkal és hosszú újjakkal. Ultra szabás minta B. 2414.

Pettyes anyagból készült blúz. Ultra szabás minta B. 2423.

Zsabós blúz, puha anyagból. Ultra szabás minta B. 2446.

Kockás sportblúz, hosszú újjal is készülhet. Ultra szabás minta B. 2414.

Csipkével díszített blúz hosszú újjal. Ultra szabás minta B. 2445.

A nyári divatban erősen rövidültek a szoknyák. Amit hosszából levettek, azt vagy még sokkal többet a bőséghez adták s az erősen harangszoknyákkal gyakran találkozunk. A berakottak még kedveltebbek, de azok is bővülnek az alsó részen.

A karcsú derék lett divatos. Széles öveket is látunk a fiatal, karcsú derékon és sok világos ruhát, színes kabátkákat, erősebb árnyalatokban.

A kalapokon sok a gyümölcs. Érik rajtuk a cseresznye, eper, barack, körte, szőlő s minden amit akarunk. A hű utánzatok a kalap tetőre, vagy alá kerülnek, a formának legmegfelelőbb-

ben. A formák változatosak. A parányi virágkalaptól az óriás kürtő formáig mindent látni, de utcára elegáns nő mégis csak a szolid formákat választja. Még mindig nagy divat a fátyol is.

Cipőben a szandál stílust kedvelik. Jó nyári viselet.

Nem ment ki a divatból a kézzel kötött ruha sem. A kézzel kötött strand öltözet meg határozottan kedvelt ezen a nyáron. Kék-fehér, piros-fehér összeállításban viselik, a divatos fürdőhelyeken. Sötétkék short, rövid fehér kabátka kék monogrammal. Jó alakon elegáns viselet.

Novák Györgyné, szül. Heinrich Sárka
Oxelöfund, Svédország.

Hálásan köszönjük „A Magyar Asszony” számára küldött 100 P aján-
dékot, mely nagyszerű bizonyítéka
az asszonyi összetartásnak. Meleg szív-
vel köszöntjük a távol idegenbe sza-
kadat asszonytestvérünket, aki már
évek óta aggódó szeretettel figyeli az
Óhaza asszonyainak áldozatos mun-
káját és aki az adott viszonyok kö-
zött a lap anyagi támogatásával sietett
segítségnkre, mert amint kedves le-
velében írja, hogy: „A Magyar Assz-
zony a legfontosabb összekötő ka-
pocs egy háromszíni hid, mely a
távolságok és határok felett összeköti
a távollévő magyarokat az Óhaza asz-
zonyaival.” Jóleső tudat számunkra,
hogy mindig örömmel várja lapunkat
és sok szép értékes gondolatot talál
benn. Kérjük trtsa meg továbbra
is szeretetében „A Magyar Asszonyt”
és mi pedig a közeli viszontlátás re-
ményében a jó Isten áldását kérjük
az egész magyar családra.

Kerekés Gézáné és Leveles Kál-
máné elnököknek Szolnok.

Hálás köszönetet mondunk azért
a fáradságos és példaadó munkáért,
melyet „A Magyar Asszony”
érdekében kifejtettek. Csak né-
hány hónap óta kapcsolódtak be
a Szövetség munkájába és már is
szép eredményt mutathatnak fel.
A szolnoki előfizetők tábora 50%-
kal emelkedett. Különösen örü-
lünk annak, hogy nagyszerű gyar-
korlati érzéssel megértették azt,
hogy nemcsak egy nemzet, de
még a MANSZ életében is az
egyik legfontosabb tényező a saj-
tót. Mi büszkén mondhatjuk, hogy
„A Magyar Asszony” az ország
legelső fajtájú lapja, mert már
20 év óta szárnyas hírnöke a ke-
resztény nemzeti gondolatnak és
hüségese krónikása a felbecsülhe-
tetlen értékű asszonyi munká-
nak. A lap előállításra a Szövet-
ségnek súlyos anyagi megterhe-
lést jelent és ezeket a terheket
csak úgy tudjuk vállalni, ha le-
galábbis minden tehetősebb ta-
gunk havi 80 fillér előfizetési díj-
jal segítségünkre siet. Legyen ez
a kis áldozat záloga és bizonyíté-

ka a nagy asszonyi összetartás-
nak. Tehát ezért, külön köszön-
jük megértő jószágukat, mellénk-
állásukat és kérjük további érté-
kes munkájukat „A Magyar Assz-
zony” számára.

Gyermekvédő Liga.

Az Országos Gyermekvédő Li-
ga Budapest I. Bányfő-u. 3. szép-
fekvű **Erzsébet** leányotthona
felvesz elemi, közép- és főiskolás
leányokat. A gyermekek bőséges,
jó táplálkozásban részesülnek, or-
vosi felügyeletet kapnak. Tanul-
mányi ellenőrzés. Bentlakó nő-
vendékek tartásdíja havi 50 P. —
Felvilágosítással az Országos
Gyermekvédő Liga Központja —
Budapest V., Báthory-utca 7. II.
e. szolgálhat.

Főrtellenes klub Amerikában.

Érdekes, hogy a klubalapítási
szendvény mennyire dühög
Amerikában. Hásabok kellé-
nek valamennyi társasalakulat
felsorolásához, éppen csak kuri-
ozumként említjük, hogy az
Egyesült Államokban például kü-
lön klubjuk van az aglegények-
nek, az elváltaknak, a bélyeg-
gyűjtőknek, a százkilósoknak, a
gyermektelen házaspároknak, a
kaktuszbarátoknak, a manneki-
neknek és így tovább... A leg-
újabb jelentés szerint ismét egy
furesza klub alakult Amerikában
és pedig San-Franciscoban „főrt-
ellenes klub” címmel. A gondolat
felvetője és megvalósítója Edna
Hilbert nevű fiatal hölgy, aki a
san-franciscói társaságoknak ün-
nepelt szépsége és éppen ezért
nagy csodálkozást keltett, miért
üzen hadat a főrtnek, magyarul:
az udvarlásnak. Miss Hilbert
a kíváncsiaknak azt a választ adta,
hogy tapasztalatból tudja, hogy a
komolyabb életre vágyó nő-
nyokat mennyire bosszantja,
hogy idejük egyrészt üres és
céltalan főrtötéssel kell tölté-
niük. A folytonos bökölés, udvar-
lás, untatja a komoly leányokat,
ezért mindazokat, akik egy vé-
leményen vannak vele, külön
klubba akarja tömöríteni. Érde-
kes, hogy Miss Hilbert klubjába
már egész sereg leány jelentke-
zett felvételért. A főrtellenes
klub alapszabályai különben igen
szigorúak: a tagot, akit főrttől-
lenesnek tartanak, megbüntetik, a vis-
zaszeső bűnöst pedig irlalom nél-
kül kigolyózzák a klubból...

A szív működés gyengülése

Betegeknél, a kéz és a láb hi-
degsége, általános gyengeség és
az alig észrevehető érverés jelzik,
a szív működés gyengülését. Ilyen
esetben azonnal izgatószerket al-
kalmazunk, míltaal az orvos meg-
érkezett sokszor a beteg életét
menthetjük meg. Erős bort, ko-
nyakot, ezek híján erős fekete
kávét adunk a betegnek, ezek
esetén erős teát.

Régi idők babonái

Ilyeneket találunk a régi ír-
ásokban: „Nagy pénteken egy ko-
tyogós üveget töltés tele borral és
tisnád be erősen a” száját viasz-
szal tted a hangya rakásában, hadd
ott hat napig az után menj oda.
Találsz egy követ benne, azt hor-
dozd magadnál, az használ, a
fegyver meg mindenféle gyilkol
ellen.”

„Hogy ne lásson senki, ha elő-
te állsz is. Vedd az hollónak a
fejét és temesd oda, ahol senki
nem tudja, vagy nem jár, hat nap
múlva meny oda, és találsz a fe-
lett egy füvet, azt hordozd ná-
lad.” Vagy:

„A budoga madár fészkebe ta-
lálás egy követ, ami sokszíni,
azt hordozd magadnál, senki se
lát.”

„Farkas fogat kösd nyakadba
hordozd rajta. Puska, szablya el-
len való cselekedet.”

Ilyen képtelen dolgokban hit-
tek s talán hisznek némely he-
lyeken ma is, a jámbor népek,
pedig bizonyos, hogy a babonák-
ba vetett hitük beigazolást soha-
sem nyerhetett.

„SIDAC“ befőzőhártya kék tasakban
a legtekintélyesebb, legmegbízhatóbb és olcsó!
Csak ezt kérje mindenütt!

Gyümölcsel készülő sütemények.
Sepsőnéy Bartha Irén receptjei.

Földiepres pite.

Tízennégy deka vaját, 7 deci lisztet, 2 kanál porcukrot, egy egész tojást és egynek a sárgáját, 2 kanál forralatlan tejben elmorzsolts 2 deka élesztőt és kis sőt lágy tészttára dolgozunk el. Ketté osztjuk, egyik felét kikent tepsibe simán tesszük bele erre rakjuk a jól megcukrozott földiepret, mazsolát sőt darált mandulát is. A tészta másik felét rácason rakjuk rá, tojással jól megkenjük és ki-sütjük.

Eper vagy málna torta.

Hat tojás keményre vert hab-jába 21 deka cukrot vegyítünk a habverővel, tovább verjük, ek-kor 6 tojássárgáját és lassacskán 17 deka lisztet hirtünk bele, hab-verővel könnyedén elvegyítjük. Ebből négy tartalapot süntünk. Ha két tartalománk van, úgy két részben sütjük ki és azokat két lapba vágva, 4 tartalapot nyerünk. Most a lapokat mindjárt a tortala-pon a következő krémmel tölt-jük meg, mivel különben nehezen emelhető át a tartalpra. A tölt-élékhöz kell 5 tojássárgája, mit 14 deka cukorral jó habosra ke-verünk és másfél deci nyers tej-jel sűrű krémmel főzünk. Ha ki-hült belekeverünk 2 lap vízben megmártott és gőzben puhított zselatint, azután $\frac{1}{2}$ kg, — ha az eper nagyszámú, félbe vágott epret. Végül 20 deka cukorból készült fondánnal vonjuk be. mi-be egy drbka forró vízben oldott zselatint adunk, hogy piros színű legyen és 3 deka teavaajt. Kör-ben eperszemekkel díszítjük.

Érdeklődőnek Budapest. A Glo-bus készítményekben nyugodtan megbízhat. A hagyományos kitünő-en bevált, használata fel van tünt-ette az utasításban. Nagyon di-csérlik a bácskai lecsót, a turista gulyást s a különböző krémeket, pástétomokat. Dolgozó — már há-zon kívül dolgozó nőnek rend-külül kényelmes dolog, a konzerv doboz után nyúlni, mikor fárada-tan megy haza az irodából, mű-helyből s úgyszólván fillérekért izlelhet különböző jó falatokat, a primő spargától a sertésnyel-ves babtól, a cukrozott gyümölcs-ig. Próbálja meg bizalommal, nem fogja megbánni.

Ribizli pite.

Harmincöt deka lisztet, 20 deka vaját, 3 tojás sárgáját, 2 kanál porcukrot, reszelt citromhéjat, két kanál borral összedolgozunk. Töltelék: 8 tojás habja, 30 deka vanillásucukor és 3 deci tisztított ribizli. Ezt ráteesszük a félig meg-sült tészttára, újra sötéte téve gyenge tűznél világossárgára sít-jük. Melegen — hidegen jó.

Meggy torta.

Tíz deka vaj, 14 deka cukor, 4 tojássárgája jól elkevertetik ha-bosra, hozzá jön 7 deka puhított csokoládé, mit előzőleg egy mély tányérba teszünk, lobogó vízzel leöntjük, hogy a víz teljesen el-lepje, pár perc alatt puha lesz, a vizet leöntjük róla, 7 deka darált mandula, 6 deka liszt, majd 4 to-jás kemény habja. Torta formá-ba sütjük, mikor félig megibst magolt meggyel, levét hátra hagy-va sűrűn meghintjük és tovább sütjük.

Meggyes krémes.

28 deka lisztből 3 tojás sárgá-jával, egy evőkanál porcukorral, kis sóval, 1 deka élesztővel tej-ben áztatva készítnék kalács tész-tát; ha megkelt 28 deka friss va-jat az előbb kinyújtott kalacs-tészttára kenjük s ismét összehaj-tunk, 10 percnyi időközben három-szor. Ekkor fél kisüjnyi vastagra kinyújtva bele tesszük a plébe. Most vegyünk 2 ltr. friss meggyet, kivesszük a magvát és gyengén kifacsarjuk és reattesszük a tész-tára. Középmagasságú pléhez ve-szünk 8 tojás kemény habját és 28 deka cukrot adva bele tovább verjük, hozzá adjuk még a 3 to-dekés tejfölt. Mindezt gyengén ösz-jássárgáját és három merőkanál szekeverjűt és ráöntjük a meggy tetejére; a sütőben lassú tűz mel-lélt sütjük, végül vanillás cukor-ral hintjük be.

Német társalgás. Ajánlom bécsi szülőknek, jelenleg is ott lakó, két gimnáziumot most végzett úri leány rokonomat a nyári hóna-pokra, kifogástalan úri családhoz, hol hasonló korú leánya van a háznál, ki magát a német társal-gásban gyakorolni óhajta. Csa-ládtagnak tekintendő, díjazást nem is kér, csak az utiköltség részben megtérítését. Levélbeni megkeresést kér: Szepessy Elekné Rákoshegy.

Gyümölcs- és Jam eltevésnél nél-külözhetetlen kitűnően bevált

CHINOIN SZALICILT,

mely a befőtteket és jameket a megromlástól megóvja. Nagyon gazdaságos az 5 és 10 grammos publikumcsomagolása Chinoin-szaliciél. Mindenütt kapható.

„Buris”

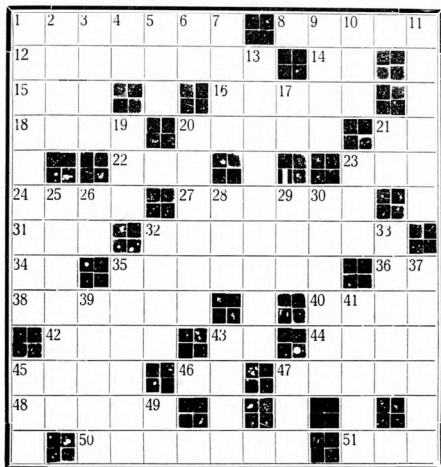
szabad. eljárással készült
buzagalyöngy

Gyártja: István-malom
Debrecen.

Kapható:
minden fűszerüzletben.

REJTVÉNYEK

6. sz. Keresztrejtvény.

Vízszintes sorok:

1. Azurkék ásvány, 8. Csillagkép, 12. Zenei műző, 14. Azonos magánhangzók, 15. Gondol, mászóval, 16. Belga város, a világháborúban nagy csaták színhelye, 18. Ázsiai lánchegység, 20. Vízi jármű hajtására használják, 21. Rag, 22. Kérdőszó, 23. Esővel jár, 24. A hét vezér egyike, 27. Szálló intézet teljes ellátással, 31. —hal. Főképp a Földközi-tengerben honos, 32. Mester, tanító — latinul, 34. Torday Márton névbetűi, 35. Aszszonyom, latinul, 36. Kötőszó, 38. Olasz tartomány székvárosa, 40. Nép, 42. Van ilyen olaj, 43. Fahasító szerző, 44. Kis füzet, 45. Bogányszerű vetélt gyom, 46. A testet behálozza, 47. Gyorsan, 48. Fialat állat a túlközs szerűek egyik neméből, 50. Agyagművészet, 51. Női becenév.

Függőleges sorok:

1. Málta fővárosa, 2. Őnthető és kovafoszlható vasfajta, 3. Vármezge, 4. A postával kapcsolatos rücsidélés, 5. Dolog, latinul, 6. Betűpótlással kerti növény, 7. Ragadozó madár. Rövíd ékezzettel, 9. Leányos házalkona szivesen látják, 10. Szarvasfajta, 11. Tüvényhozótestüstell elnevezése Franciországhban, 13. Az orosz felszigetben végighúzódo hegység, 17. Mutató szó, 19. Van ilyen nyelv, 20. Az, aki a felizagotó bikát a viadal végén karddal leszária (spanyol), 21. Bási, falusiasan, 23. Vissza: a hajnalpir istennoje (görög), 25. —csés, a Magas-Tátrában, 26. A pontyfélék családjába

tartozó halnem, 28. Én, latinul, 29. Zsigray Nándor névbetűi, 30. Európai állam, 32. férfinév, 33. Nyugalmasított székesfővárosi főpolgármester, 35. A világháborúban porosz vezérezredes, 37. Az ókori Lakonia fővárosa (Görögorsz.), 39. A Lánchíd építője, 41. Hadsereg, németül, 43. Van ilyen tan, 45. — Samu, 47. Vissza: felkiáltó szó, németül, 49. Vissza: rag.

Betűrejtvény.

—(y)
Szonja Tell Vilmos

Az 5. számú keresztrejtvény megfejtései.

Vízszintes sorok: 1. Anyák napja, 9. Ki, 11. Mu, 12. Dínár, 13. Trog, 14. Iszák, 16. Bora, 18. Ba, 19. Kis-met, 21. Zavar, 23. Líba, 24. Utah, 26. Nedves, 28. U.S.A., 29. Október, 32. Lom, 33. Ha, 35. Epika, 37. Arpalé, 42. Runa, 43. Nareis, 44. Rest, 46. Kréta, 48. Zsellé, 51. Adu, 52. Elé, 54. Et, 55. Utasítás, 56. Liga.

Függőleges sorok: 1. A mi konyhánk, 2. Nusi, 3. Ádám, 4. Kikelet, 5. N. N., 6. A.A.B., 7. Próza, 8. Atavus, 9. Kobra, 10. Iga, 15. Zsidó, 17. Ra, 20. Tisó, 22. Atalante, 25. Hámor, 27. V.K., 28. Uri, 30. Be-31. Eper, 34. Ararat, 36. Kassel, 38. Actus, 40. Lia, 41. És, 45. Ez, 47. Alá, 49. Lég, 50. Éla, 52. Et, 53. És.

Betűrejtvény megfejtése: Váratlan.

Az 5. sz. keresztrejtvényt helyesen fejtették meg és jutalomba részesülnek.

1. Kurián Kárelyné Bpest. 5 üveg sür.
2. Orosz Livia. Bpest. Utalvány 3 drb. fénykép készítéséhez. 3. Farkasné Z. Irén, Rákosszentmihály. Utalvány arckezeléshez. 4. Nagy Mária, Bpest. Utalvány 3 drb. fénykép készítéséhez. 5. Kálmán Ilona, Soroksár. Utalvány egy kalapalkatáshoz. 6. Makó Róza, Bpest. Szappan és fogkrém.

Az 5. számú keresztrejtvényünk díjai:

I. díj: 5 ÜVEG

DREHER SZENT ERZSÉBET TÁPSÓR.

II. díj: Három drb művészi levelezőlapra jogosító utalvány
BRUNHUBER BÉLA
udvari és kamarai fényképész
(Budapest, VII., Baross-u. 61.)
műtermébe.

III. díj:

Egy utalvány arckezelésre
nemes **MÁRKUS EMILNÉ**
"EVORA"
kozmetikai műtermében
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 4.
Apponyi-ter mellett. Tel.: 183-603

IV. díj: 3 darab művészi levelezőlap
FORCHÉ ROMÁNA fényképésznel
Budapest, V., Lipót-körút 32. sz.

V. díj:

Egy női kalapalkatás
Tiroly Károly VIII., Rákóczi-út 8/b.

VI. díj:

Egy
KOLOZSVÁRI gyógyszerzappan
esomag.

Tartalma:

1 drb **Szent László fertőtlenítő szappan**. — Állandó használata megóvja iskolás-gyermekünket a fertőző betegségektől.
1 drb **Szent László fertőtlenítő fogkrém** és
1 drb **Kénsalcilij gyógyszer-szappan**.

Gyártja és adja a **Kolozsvári** (Heinrich J.) **Gyógyszappangyár** R. T. Budapest, X., Hölgý-utca 3. szám.

Rejtvényrovatunkat minden hónap 15-án megjelenség számunkban közöljük.

Nagyságos Asszonyom,

télen minden bizonnyal legnagyobb gondja, hogy lakásában a kellemes tartózkodásnak megfelelő meleget biztosítson. — Milyen jó érzés is az, ha csikorgó hidegben egy kis séta, vagy korszolyázás, rögzítés után hazatérve — lakásunkban egészséges, jó meleg fogad. Avagy a helyhezköött házimunka vagy szórakozás nemde csak akkor kellemes, ha kevés gonnal és fáradsággal, lakásunk tisztaságának fenntartása mellett, mondjuk — egy kis délvidéki klímát varázsoltunk ott-onunkba. De hogyan is érhetjük ezt el? Mivel is lütsünk tehát;

Jelszó: a tüzelőanyag legyen könnyen kezelhető és tárolható, kezelése tiszta és fűtőértéke magas, hogy melegsükségletünket kényelmesen és kevés tüzelőanyagból állíthassuk elő. A jó tüzelőanyag ezen követelményeit a szilárd tüzelőanyagok közül legnagyobb mértékben a kocsz elégíti ki.

Ismeretes, hogy a kocsz nem más, mint gízázósított, tehát nemesített köszén, amely a másik, főleg konyhánkól és fürdőszobánkól ismert, úgynevezett légnemű tüzelőanyag, a gáz gyártásakor készül. Így nem tartalmazza azokat az anyagokat, amelyek széntüzelésnél a füstöt és kormot előidézhetik, s amelyek oly sok gondot és bosszúságot okoznak a háziasszonyoknak.

A kocsz szagatlan tüzelése nem rejt veszélyt, mert a kocsz égéstermékai sohasem áramolhatnak a szobába. Kocsztüzelésnél az égéstermék egyenlőre lassabban képződnek, mint a széntüzelésnél s így ezeknek mindig van helyük és idejük, hogy a kéményen eltávozzanak. A kémény esetleges rendellenességeit már a begyújtásnál észrevehetjük, s ha nincsen huzat, a kocsz meg sem gyullad. A kocsz kezeléssel perelődés, piszok nem képződik s így lakásunk tisztaságát is mindenkor megóvhatjuk.

Téves az a közönség körében részben elterjedt felfogás, mintha kocszkályhát óránként kellene tüzelőanyaggal megrakni. Ellenkezőleg, kocsztüzelésnél az egész szabályozása nem a kocsz utántöltésével, hanem a légbevezető nyílás (huzat) megfelelő beállításával történik. Kocsztüzeléssel jó kocszkályhában megvalósíthatjuk azt az ideális állapotot, hogy lakásunkat, kályhánk megfelelő kezelésével ősztől tavaszig egyenletes hőmérsékleten tarthatjuk.

Nézzük most, hogy mely kályhák alkalmasak kocsztüzelésre?

Kocszszal általában úgy az elterjedt vaskályhák, mint pedig a cserépkályhák fűthetők, ha csak azokat nem kimondottan más tüzelőanyag használatára szerkesztették. A kifejezetten kocsztüzelésre szerkesztett

1. úgynevezett folytonégő, mint pl. az „Unió“, „Express Haeting“, vagy a „Csepel“, „Globus-kocsz“ stb. kályhákat, ha már a begyújtás megtörtént, minden esetben fel kel tölteni kocszszal még akkor is ha enyhébb időben kevés melegszo-gáltatásra van szükség, mely esetben a kályhát csak megfelelően kell beszabályozni.

2. A leginkább elterjedt egyaknás, „irrendszerű“ vaskályhában pedig mindenkor a melegsükségletnek megfelelően kell a kályhát több-kevesebb kocszszal feltölteni, hogy a légbevezetés kellő beállítása útján az egész napi melegsükségletet biztosíthassuk. Ha már most a hamut napjában 2—3-szor lerázzuk és a kocszot szükség szerint utántöltjük, a legegyszerűbb szerkezetű kályhában is fenntarthatjuk a folytonégést ősztől-tavaszig, ami nemcsak a mindennapi befűtés kellemetlenségeitől óvja meg a háziasszonyt, hanem takarékos fűtést is jelent.

3. Ha nem kifejezetten kocszkályhában fűtünk kocszszal, hanem pl. töltőrendszerű cserépkályhában, úgy ennek a kályhának a felűtése után csak igen kevés levegővel (huzattal) kell tüzelnünk, miáltal a hamu megolvadását, vagyis salakosodását elkerüljük, ami végeredményben nem szükségszerű következménye a kocsztüzelésnek, mert nem a tüzelőanyag sajátosságából származik, hanem a meg nem felelő kezelés folytán léphet fel. Ha így járunk el, egyszersmind takarékosan is fűtünk. Csupán az időszakos töltés (nem töltő) cserépkályhában vagy a fűrdő-kályhában kell időszakosan és kisebb mennyiségű kocszot adagolnunk a fűtérbe, éppúgy, mintha ezekben a kályhákban szénrel tüzelnénk.

Ügyeljünk azonban arra, hogy kályhánk és a kémény mindig rendben legyen s ezért ne mulasszuk el a fűtés befejezése után, vagy megkezdése előtt az esetleges hibákat rendbehozatni s akkor a kályha helyes kezelése nemcsak hogy gondot nem okoz, hanem lakásunknak a mindenkori kellő hőfokon való tartása mellett a kályha élettartama is szinte korlátlan s a tél örömeit nemcsak kint a szabadban, hanem lakásunkban is mindenkor élvezhetjük.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: AMBRÓZY MIGAZZI LAJOSNÉ GRÓFNÉ.

Kiadja: A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.